SPOJENÁ ŠKOLA

OPATOVSKÁ CESTA 101, KOŠICE

„Milovať to, čo je krásne, nie je ťažko. Ale priznať sa k jedincom, ktorým osud vtisol znak menejcennosti, si vyžaduje ľudí celých, obetavých, ľudí vysokej kvality srdca.“

Viliam Gaňo

ŠKOLSKÝ PORIADOK

Košice 1. september 2025

ŠKOLSKÝ PORIADOK

Školský poriadok je organizačnou pracovnou právnou normou školy, ktorá je právnym subjektom. Vypracovaný je na základe § 153 Zákona č. 245/2008 Z.z. o výchove a vzdelávaní Z.z.

Na zabezpečenie, harmonizáciu chodu a organizáciu školského života vydáva riaditeľka školy tento školský poriadok, ktorý vychádza zo všeobecne záväzných právnych predpisov, podmienok školy a požiadaviek školskej komunity.

Školský poriadok školy je súhrn noriem spolužitia a spolupráce celého školského kolektívu žiakov, pedagogických zamestnancov, odborných zamestnancov, nepedagogických zamestnancov, rodičov (zákonných zástupcov žiakov) a verejnosti, ktorá je v kontakte so školou. Jeho uplatňovanie v praxi v podstatnej miere prispieva k poslaniu školy. Dôsledné plnenie práv, povinností a zásad školského poriadku v praktickom živote školy je základnou povinnosťou zúčastnených.

Úlohou školského poriadku je racionálne rozdelenie úloh, správne využívanie pracovného času a predchádzanie školským a pracovným úrazom. Dodržiavanie školského poriadku utvára dobré predpoklady na chod školy a jej bezpečnosť. Preto sú všetci zamestnanci a žiaci školy povinní tento školský poriadok dodržiavať.

Školský poriadok školy konkretizuje:

- Organizácia školského roka, vyučovacieho dňa a mimoškolských aktivít.
- Poriadok pre žiakov, pravidlá správania, dochádzka, hodnotenie, klasifikácia a výchovné opatrenia, individuálne štúdium a štúdium v zahraničí.
- Poriadok pre učiteľov.
- Konkretizácia kompetencií vedenia školy
- Pravidlá výkonu práce pedagogických zamestnancov, žiakov a ostatných zamestnancov školy.
- Zásady starostlivosti o ochranu zdravia, bezpečnosť pri vyučovaní a školských akciách, starostlivosť o osobnú hygienu zúčastnených a psycho - hygienických a zdravotných podmienok, tvorba a ochrana životného prostredia.
- Organizáciu stravovania.
- Zásady činnosti vo výchovnej oblasti – Školský poriadok ŠKD, záujmových útvarov školy
- Ustanovenia demokratických a humanistických snáh školy.
- Konštituovanie a činnosť samosprávnych orgánov školy (študentská rada, triedna samospráva, samospráva školy).
- Základné práva a povinnosti rodičov a verejnosti, ktorá prichádza do kontaktu so školou, zásady spolupráce.

Preambula

Spojená škola pre žiakov s telesným postihnutím je zameraná na výchovu a vzdelávanie detí a žiakov so špeciálnymi výchovno vzdelávacími potrebami. V záujme naplnenia práva na vzdelanie, vedenie školy zabezpečí vnútorný chod školy a podmienky pre optimálne medziľudské vzťahy tak, aby bol čas strávený v škole efektívne využitý z hľadiska vzdelávania a aby bol aj časom príjemne stráveným rovnako žiakmi ako aj ostatnými zamestnancami. Škola bude dôsledne dbať na dodržiavanie záväzných právnych noriem, ako sú Deklarácia práv dieťaťa, Listina základných práv a slobôd ako aj iné platné dokumenty vo vzťahu k žiakom, učiteľom i ostatným zamestnancom školy. Z uvedeného dôvodu sa ustanovuje tento Školský poriadok školy, ktorý sa opiera o platnú legislatívu. Je to súhrn noriem, zásad a pravidiel spolužitia celého kolektívu žiakov, pedagogických a ostatných zamestnancov školy. Uplatňovanie školského poriadku školy v každodennom živote školy je prejavom uvedomelého vzťahu k práci v škole a k plneniu svojich povinností.

OBSAH:

I. Všeobecné ustanovenia 5
1. Organizácia školského roka..... 5
2. Organizácia vyučovacieho dňa 5
3. Dištančná forma vzdelávania 6
4. Práva a povinnosti žiakov 8
5. Výchovné opatrenia 10

II. Zásady správania žiakov 12
1. Oslovenie a pozdravy 12
2. Príchod do školy 12
3. Správanie sa žiakov na vyučovaní 12
4. Správanie sa žiakov počas prestávky 13
5. Zákaz používania mobilných telefónov 14
6. Odchod žiakov 15
7. Dochádzka žiakov do školy 16
8. Usmernenie k všeobecným pravidlám ospravedlňovania neprítomnosti žiaka vo výchove a vzdelávaní v základnej škole 18
9. Usmernenie k všeobecným pravidlám ospravedlňovania neprítomnosti žiaka vo výchove a vzdelávaní v strednej škole 22

III. Starostlivosť o školské zariadenie a učebnice 27

IV. Náplň práce týždenníkov 27

V. Starostlivosť o ochranu zdravia žiakov, bezpečnosť pri vyučovaní a školských akciách 27

VI. Správanie sa žiakov na verejnosti 28

VII. Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní 29

VIII. Prevencia a riešenie šikanovania detí a žiakov v školskom prostredí..... 32

IX. Komisionálne skúšky, opravné skúšky, opakovanie ročníka 36

X. Individuálne štúdium, štúdium v zahraničí 36

XI. Školské stravovanie 36

XII. Základné práva a povinnosti učiteľov 38
1. Práva a povinnosti učiteľov 38
2. Povinnosti pedagogického dozoru 38

XIII. Základné práva a povinnosti rodičov a verejnosti školskej komunity 39
1. Práva a povinnosti rodiča 39
2. Spolupráca školy a rodiny 39
3. Požiadavky na verejnosť 39

Prílohy 40

ŠKOLSKÝ PORIADOK MATERSKEJ ŠKOLY 42

ŠKOLSKÝ PORIADOK ŠKOLSKÉHO KLUBU DETÍ 47

DOHOVOR O PRÁVACH DIEŤAŤA 49

I. Všeobecné ustanovenia

1. Organizácia školského roka

Obdobie školského vyučovania (ďalej len "vyučovanie") sa člení na prvý polrok a druhý polrok.

- Vyučovanie v prvom polroku sa začína spravidla 2. septembra a končí sa 31. januára nasledujúceho kalendárneho roka. Vyučovanie v druhom polroku sa začína spravidla 1. februára a končí sa 30. júna bežného roka.
- Na školách sa vyučuje päť dní v týždni. V dňoch pracovného pokoja sa na školách nevyučuje.
- Vysvedčenie sa vydáva žiakom v posledný vyučovací deň každého polroka.
- Obdobie školských prázdnin tvoria jesenné prázdniny, vianočné prázdniny, polročné prázdniny, jarné prázdniny (týždeň podľa rozvrhu krajov), veľkonočné prázdniny a letné prázdniny (od skončenia vyučovania v druhom polroku do začiatku vyučovania v novom školskom roku).
- Riaditeľka školy môže poskytnúť žiakom zo závažných, najmä z organizačných a z technických dôvodov v súhrne najviac päť dní voľna v školskom roku.
- Ak dôjde k nepredvídanej udalosti, najmä k živelnej pohrome, k havarijnej situácii, k epidémii alebo k pandémii, môže riaditeľka školy po prerokovaní so zriaďovateľom školy rozhodnúť o poskytnutí ďalších dní voľna žiakom a o spôsobe náhrady vyučovania za tieto dni.

2. Organizácia vyučovacieho dňa

Vyučovací proces sa riadi platným rozvrhom hodín, ktorý schválila riaditeľka školy. Rozvrh hodín je povinný rešpektovať každý žiak, pedagogický zamestnanec a ostatní zamestnanci.

- Časový harmonogram dňa:

Organizácia vyučovania		Organizácia prestávok	
1. hodina	**7,50 - 8,35**		
2. hodina	**8,45 - 9,30**	**Po 1. hodine**	**10 minút**
3. hodina	**9,45 - 10,30**	**Po 2. hodine**	**15 minút**
4. hodina	**10,40 - 11,25**	**Po 3. hodine**	**10 minút**
5. hodina	**11,35 - 12,20**	**Po 4. hodine**	**10 minút**
6. hodina	**12,30 - 13,10**	**Po 5. hodine**	**10 minút**
7. hodina	**13,45 - 14,25**	**Po 6. hodine**	**35 minút**

Vyučovací proces je organizovaný v učebniach, dielňach a telocvičných priestoroch podľa rozpisu, schváleného vedením školy a zverejnenom na centrálnej nástenke v zborovni školy resp. v triednych rozvrhoch. Vyrušovať žiakov a pedagógov počas vyučovania nie je dovolené ani zamestnancom CPP.

3. Dištančná forma vzdelávania

Čl. 1

Dištančná forma vzdelávania žiakov školy prebieha prostredníctvom elektronickej komunikácie s pedagogickými zamestnancami školy nasledujúcimi formami:

- prostredníctvom online stretnutí Google meet
- prostredníctvom e-mailovej komunikácie
- prostredníctvom Školy na webe
- aplikácie MMS,Wiber,WatsApp

Čl.2

Povinnosti školy

Škola:

a) Stanoví podmienky pre úpravu rozvrhu hodín počas dištančného vzdelávania, ako je počet vyučovacích hodín denne pre jednotlivé ročníky v súlade s Usmernením pre dištančné vzdelávanie MŠVVaŠ, čas dištančného vzdelávania, počet online hodín v jednotlivých predmetoch. V každom predmete podľa týždennej dotácie musí byť časť vyučovacích hodín odučená online. ŠZŠ, PŠ a triedy IVP odučia formou a v rozsahu prispôsobenom individuálnym potrebám a diagnózam žiakov.

Časová dotácia predmetu v Rozvrhu dištančného vzdelávania	Online hodina minimálne
1-2 hodiny týždenne	1- krát do týždňa
3 hodiny týždenne	2- krát do týždňa
4 hodiny týždenne	3- krát do týždňa
5 hodín týždenne	4- krát do týždňa

b) Umožní pedagogickým zamestnancom podľa možností prácu z domu (home office) v zmysle Zákonníka práce.

c) Riaditeľstvo školy informuje obvyklým spôsobom zákonných zástupcov o prechode na dištančnú formu vzdelávania.

d) Triedni učitelia informujú zákonných zástupcov a plnoletých žiakov obvyklým spôsobom o úprave rozvrhu hodín počas dištančného vzdelávania.

e) Zabezpečí pre zamestnancov vhodné pracovné podmienky a technické vybavenie.

Čl.3

Povinnosti pedagogických zamestnancov

1. Triedni učitelia informujú zákonných zástupcov a plnoletých žiakov o úprave rozvrhu pre dištančné vzdelávanie.
2. Triedni učitelia dohodnú a overia možnosť spolupráce so žiakmi.
3. Učitelia zadávajú úlohy, zadania, pracovné listy v čase od 7:50 do 15:30 hod. v primeranom množstve podľa časovej dotácie daného vyučovacieho predmetu, z daného vyučovacieho predmetu jeden krát denne.
4. Povinnosťou učiteľa je dať žiakovi spätnú väzbu o kvalite spracovania úloh, prípade hodnotenie najneskôr do siedmych pracovných dní od zadania práce (vypracované úlohy nemusia byť vždy hodnotené známkou).

5. Učiteľ dodržiava požiadavku primeranosti učiva a zadávaných úloh.
6. Učitelia sú povinní každý pracovný deň kontrolovať svoju e-mailovú schránku a sledovať aktualizácie na stránke školy od 7:30-15:30.
7. Dištančná forma vzdelávania na ŠZŠ a PŠ musí byť vhodne zvolená a prispôsobená individuálne každému žiakovi.
8. Asistenti učiteľov sa zapájajú do vzdelávania podľa pokynov vyučujúceho, pomáhajú prekonávať informačné bariéry.

Čl.4
Povinnosti zákonného zástupcu/ plnoletého žiaka

Vzhľadom k tomu, že prechod vyučovania na dištančnú formu nie je prerušenie vyučovania, ale mení sa len forma vzdelávania, platia pre žiaka, zákonného zástupcu a plnoletého žiaka povinnosti vyplývajúce z bežného plnenia povinnej školskej dochádzky a školskej dochádzky so všetkými dôsledkami.

Zákonný zástupca/plnoletý žiak sú povinní:

1. Zabezpečiť pravidelnú účasť žiaka na vyučovacom procese podľa zverejneného upraveného rozvrhu hodín.
2. Zabezpečiť technické prostriedky pre účasť na dištančnom vzdelávaní žiaka, ktoré umožňujú jeho video a audio pripojenie (kamera, slúchadlá, mikrofón).
3. Zabezpečiť minimalizovanie rušivých faktorov v domácnosti počas prebiehajúceho vyučovania.
4. Zabezpečiť optimálny výkon žiaka počas prebiehajúcej hodiny – plnenie si povinností a úloh, pozornosť na hodine.
5. Ospravedlniť vopred triednemu učiteľovi neúčasť žiaka na vyučovaní, prípadne bezodkladne, ak sa o neúčasti dozvedel po už skončenej hodine. Ak tak zákonný zástupca/plnoletý žiak neurobí, bude neúčasť žiaka evidovaná ako neospravedlnená hodina **so všetkými dôsledkami vyplývajúcich z platného školského poriadku.**
6. Pokiaľ technické prostriedky žiaka neumožňujú jeho účasť na online hodine, oznámi túto skutočnosť bezodkladne zákonný zástupca/plnoletý žiak triednemu učiteľovi/učiteľke a následne s triednym učiteľom/učiteľkou dohodne náhradnú formu vzdelávania prostredníctvom doručovania podporných materiálov žiakovi. Materiály na vypracovanie si žiak, alebo zákonný zástupca vyzdvihne priamo v škole, alebo dohodne iný spôsob doručenia (napr. poštou, e-mailom, doručenie prostredníctvom pedagogického asistenta...), zároveň sa dohodne aj spôsob doručenia vypracovaných úloh do školy.
7. Pokiaľ to epidemiologická situácia dovolí, škola môže pre žiakov, ktorým technické podmienky neumožňujú vzdelávať sa online, umožniť vzdelávať sa v menších skupinách, o čom zákonného zástupcu informuje triedny učiteľ/učiteľka. Účasť na tomto vzdelávaní je povinná.

Čl. 5
Povinnosti žiaka

Žiak je povinný:

1. Zúčastňovať sa pravidelne vyučovania podľa upraveného rozvrhu počas dištančného vzdelávania.
2. Prihlasovať sa pod vlastným kontom a vlastným menom a priezviskom.

3. Aktívne plniť úlohy uložené vyučujúcimi jednotlivých predmetov.
4. Počas priebehu hodiny byť vždy pripojený online s aktívnou kamerou (bez vyzvania).
5. Počas hodiny sedieť za stolíkom pri používanom technickom zariadení, mať pripravené pomôcky ako na riadnom vyučovaní prezenčnou formou.
6. S vyučujúcim komunikovať na vyzvanie, kedy si zapne mikrofón.
7. Vypracovať zadané úlohy a v stanovenom termíne doručiť vyučujúcemu.
8. Pri doručovaní vypracovaných úloh využívať informačný systém vopred dohodnutý s vyučujúcim daného vyučovacieho predmetu.
9. Počas hodiny nejesť, nečetovať, nevyrušovať ostatných žiakov činnosťami nesúvisiacimi s vyučovacím procesom.
10. Ak žiak narúša hodinu, nereaguje na upozornenia vyučujúceho, má vyučujúci právo žiaka z hodiny vypnúť a evidovať ho ako neprítomného na hodine, obdobne sa žiak eviduje ako neprítomný, ak nemá počas hodiny zapnutú kameru. O danom porušení informuje vyučujúci zákonného zástupcu, triedneho učiteľa/učiteľku prostredníctvom zápisu poznámky.
11. Za vymeškanú vyučovaciu hodinu sa považuje neúčasť žiaka len na tej vyučovacej hodine, ktorá bola odučená online.
12. Žiak, ktorý bezdôvodne nereaguje na dištančné vzdelávanie, nevyhovuje kritériám hodnotenia dištančnej formy vzdelávania a bude mu navrhnutá komisionálna skúška.
12. Žiakovi ja zakázané vyhotovovať z prebiehajúcej online hodiny audio alebo video záznam a tento šíriť prostredníctvom sociálnych sietí.
13. **Porušovanie Čl. 4 daného dodatku k školskému poriadku sa posudzuje v zmysle Čl. 3 ods. 5 a Čl. 9 Metodického pokynu 22/2011 na hodnotenie žiakov základných škôl a Čl. 21 a Čl. 22 Metodického pokynu 21/2011 na hodnotenie žiakov stredných škôl.**

Čl.6
Výchovné opatrenia

1. znížená známka zo správania o jeden stupeň (30%-50% neospravedlnených online vyučovacích hodín)
2. znížená známka zo správania o dva stupne (51%- 60% neospravedlnených online vyučovacích hodín)
3. znížená známka zo správania o tri stupne (61%- 80% neospravedlnených online vyučovacích hodín)
4. podmienečné vylúčenie zo školy (81% a viac)

4. Práva a povinnosti žiakov

1) Každý žiak má právo:

- na výchovu a vzdelávanie:
  - v bezpečnom a zdravom prostredí
  - v materinskom jazyku
  - zamerané na mnohostranné poskytovanie vecných informácií
  - primerané jeho veku , schopnostiam, záujmom a zdravotnému stavu
- na jemu zrozumiteľný výklad učiva,
- na rovnoprávny prístup ku vzdelávaniu,
- na bezplatné vzdelanie,

- na bezplatné zapožičiavanie učebníc a učebných textov na povinné vyučovacie predmety,
- na slobodnú voľbu voliteľných a nepovinných predmetov v súlade so svojimi možnosťami, záujmami a záľubami v rozsahu ustanovenom vzdelávacím programom,
- na informácie týkajúce sa jeho osoby a jeho výchovno-vzdelávacích výsledkov,
- žiak so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami má právo na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu a vzdelávanie umožňujú,
- k danému učivu položiť otázku a dostať na ňu odpoveď,
- na omyl, zmenu názoru a právo na vývin,
- na objektívne hodnotenie,
- primerane využívať školské zariadenie, učebne, pomôcky, knižnicu,
- dobrovoľne sa zapájať podľa záujmu do mimoškolských športových, kultúrnych a iných aktivít, ktoré organizuje škola,
- na ohľaduplné a taktné zaobchádzanie zo strany pedagógov, prevádzkových zamestnancov školy i spolužiakov, má byť chránený pred všetkými formami zanedbávania, krutosti a využívania,
- v primeranom čase, priestore a primeraným spôsobom vyjadriť svoj názor v diskusii na vyučovaní, na triednických hodinách, v školskom časopise,
- aby disciplinárne opatrenia, ktoré sa voči nemu vykonávajú, boli zlučiteľné s ľudskou dôstojnosťou dieťaťa,
- na individuálny prístup vo výchove a vzdelávaní rešpektujúci jeho schopnosti a zdravotný stav,
- na slobodnú voľbu voliteľných a nepovinných predmetov, na slobodnú voľbu záujmovej činnosti v súlade so svojimi záujmami a záľubami,
- dostať informácie v otázkach týkajúcich sa jeho osoby a výchovno-vzdelávacích výsledkov od pedagogických zamestnancov,
- na individuálne vzdelávanie v rozsahu stanovenom predpismi.

2) K povinnostiam žiakov patrí:

- osvojiť si vedomosti, zručnosti a návyky poskytované školou,
- osvojiť si a zachovávať základné pravidlá a časový harmonogram a program školy, rešpektovať jej zameranie a svojimi vzájomnými vzťahmi prispieť k dobrej atmosfére,
- osvojiť si zásady mravného správania, vedomosti a praktické zručnosti na veku primeranej úrovni,
- svojím vystupovaním a činnosťou neobmedzovať osobnú slobodu iných a neohrozovať ich mravnosť, zdravie a bezpečnosť,
- osvojiť si zásady vlastenectva, humanity, demokracie a správať sa podľa nich,
- byť disciplinovaní, plniť pokyny pedagogických zamestnancov a správať sa v škole i mimo nej tak, aby robil česť sebe i škole,
- chrániť vlastné zdravie a zdravie iných, dbať o čistotu a poriadok, pomáhať pri udržiavaní poriadku v škole a jej okolí.
- byť v škole vhodne a čisto upravený, aby nevzbudzovali svojím zovňajškom pohoršenie,
- šetriť školské zariadenia, chrániť ich pred poškodením, hospodárne zaobchádzať s učebnicami a učebnými pomôckami,
- v prípade úmyselného poškodenia alebo poškodenia z nedbanlivosti školského zariadenia, učebníc alebo učebných pomôcok je žiak, resp. jeho zákonný zástupca,

povinný vzniknutú škodu uhradiť v plnej výške alebo zabezpečiť náhradu poškodeného majetku,

- dodržiavať vyučovací čas, rozvrh prestávok, zasadací poriadok v triedach a plniť ďalšie pokyny obsiahnuté v školskom poriadku,
- nastupovať do školy minimálne 10 minút pred začiatkom vyučovania,
- udržiavať v škole poriadok,
- správať sa na verejnosti, v mimo vyučovacom čase, počas voľných dní aj cez prázdniny tak, aby nepoškodzoval dobré meno školy,
- zdržiavanie sa žiakov vo večerných a nočných hodinách na diskotékach, reštauračných
- zariadeniach sa považuje za porušenie školského poriadku,
- rešpektovať zameranie, základné pravidlá a program školy, prezentovať ho nielen v škole, ale aj na verejnosti,
- zachovávať osobnú hygienu a hygienu prostredia, obliekať sa v súlade s hygienickými i mravnými požiadavkami (v škole sa prezúva obuv – „prezúvky“ a vrchné ošatenie sa odkladá v šatniach).

3) Žiakovi nie je dovolené :

- fajčiť v priestoroch školy, v okolí školy a pri všetkých činnostiach organizovaných školou,
- prinášať do školy alebo na činnosti organizované školou alkoholické nápoje, tabakové vrecká, elektronické cigarety,drogy a iné zdraviu škodlivé látky, používať ich v škole alebo pri činnostiach organizovaných školou,
- prinášať do školy alebo na činnosti organizované školou veci ohrozujúce život a zdravie a veci, ktoré by mohli rozptyľovať pozornosť ostatných žiakov pri vyučovaní,
- manipulovať s vecami zabezpečujúcimi ochranu budovy a majetok školy
- znečisťovať steny a ničiť zariadenie učební, šatní, sociálnych zariadení a ostatných priestorov školy,
- používať vulgárne výrazy, počas vyučovacieho procesu používať mobilný telefón /ak žiak na vlastné riziko mobilný telefón v škole má, musí byť počas vyučovacích hodín vypnutý a uložený v taške žiaka,
- konzumovať potraviny počas vyučovacieho procesu,
- nosiť do školy drahé veci a neprimerane vysoké finančné čiastky, v prípade straty či odcudzenia ide o osobnú zodpovednosť žiaka, ktorý si takéto drahé veci do školy priniesol,
- do tried nosiť vrchné ošatenie a obuv,
- vystupovať a sedieť na parapetných doskách, otvárať okná a vykláňať sa z nich, vyhadzovať von papiere a iné odpadky ,či školské pomôcky, vystupovať na lavice, hojdať sa na stoličkách.

5. Výchovné opatrenia

Výchovné opatrenia sú pochvaly, iné ocenenia a opatrenia na posilnenie disciplíny žiakov.

1. Pochvaly a iné ocenenia

Udeľujú sa za mimoriadny prejav aktivity a iniciatívy, za záslužný alebo statočný čin, za dlhodobo úspešnú prácu pre kolektív. Pochvaly sa udeľujú ústne alebo písomne. Škola udeľuje :

- pochvala od vyučujúceho do poznámok klasifikačného záznamu
- pochvalu od vyučujúceho do žiackej knižky žiaka,

- pochvalu od triedneho učiteľa,
- pochvalu od riaditeľa školy,
- diplom,
- najlepších žiakov môže riaditeľka školy navrhnúť na ocenenie zriaďovateľovi školy.

2. Opatrenia na posilnenie disciplíny:

Ukladajú sa žiakom za opakované a závažné porušenia školského poriadku. Spravidla predchádzajú zníženiu známky zo správania. Každému opatreniu predchádza objektívne prešetrenie previnenia a poklesku.

Podľa závažnosti previnenia sa ukladá niektoré z týchto opatrení:

- zápis do Poznámok k práci žiakov do Klasifikačného záznamu
- zápis do žiackej knižky
- napomenutie triednym učiteľom a pokarhanie triednym učiteľom
- riaditeľské pokarhanie
- znížená známka zo správania

V klasifikačnom období hodnotí škola porušovanie vnútorného poriadku žiakom

- rozhodnutím o riaditeľskom pokarhaní (Proti tomuto môže zákonný zástupca podať odvolanie v termíne uvedenom na rozhodnutí)
- zníženou známkou zo správania (Ak má zákonný zástupca pochybnosti o správnosti klasifikácie na konci I. a II. polroku, môže do troch dní odo dňa , keď bolo žiakovi vydané vysvedčenie požiadať o prešetrenie správnosti postupu pri klasifikácii správania).

Pri zápisoch v klasifikačnom poriadku a neospravedlnených hodinách môžu nasledovať výchovné opatrenia:

- napomenutie triednym učiteľom (3 zápisy/neospravedlnené hodiny)
- pokarhanie triednym učiteľom (5 zápisov/neospravedlnených hodín)
- pokarhanie riaditeľom školy (6 zápisov/neospravedlnených hodín)
- znížená známka zo správania o 1 stupeň (7- 18 zápisov/neospravedlnených hodín)
- znížená známka zo správania o 2 stupne (nad 19 zápisov/neospravedlnených hodín)

Výchovné opatrenia pre žiakov, ktorí splnili povinnú školskú dochádzku:

- napomenutie triednym učiteľom (3 zápisy/neospravedlnené hodiny)
- pokarhanie triednym učiteľom (5 zápisov/neospravedlnených hodín)
- pokarhanie riaditeľom školy (6 zápisov/neospravedlnených hodín)
- znížená známka zo správania o 1 stupeň (7- 18 zápisov/neospravedlnených hodín)
- znížená známka zo správania o 2 stupne (19 -29 zápisov/neospravedlnených hodín)
- znížená známka zo správania o 2 stupne a podmienečné vylúčenie (30- 39 zápisov /neospravedlnených hodín)
- vylúčenie zo štúdia (40 a viac zápisov/ neospravedlnených hodín).

Vylúčenie zo štúdia je podmienené zníženou známkou zo správania o 3 stupne.

Ak žiak svojím správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania alebo narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným účastníkom výchovy a vzdelávania vzdelávanie môže byť okamžité vylúčený z výchovy a vzdelávania a umiestnený do samostatnej miestnosti školy v prítomnosti pedagogického zamestnanca. Na prešetrenie sa bezodkladne privolá zákonný zástupca žiaka, zdravotná pomoc, Policajný zbor a riaditeľ školy vyhotoví o dôvodoch a priebehu ochranného opatrenia písomný záznam.

II. Zásady správania žiakov

1) Oslovenie a pozdravy

- žiaci zásadne oslovujú zamestnancov školy: pán riaditeľ, pani učiteľka, pán školník a podobne,
- žiaci zdravia pozdravom: „dobrý deň“, „dobré ráno“. Žiaci zdravia v ten istý deň len pri prvom stretnutí,
- žiaci zdravia všetkých zamestnancov školy,
- žiaci, ak im to zdravotný stav dovoľuje zdravia vyučujúceho na začiatku hodiny tak, že vstanú. Ak príde do triedy iný vyučujúci alebo iná dospelá osoba, postavia sa. Pri ich odchode sa žiaci takisto postavia. Sadajú si na pokyn vyučujúceho,
- na hodinách telesnej výchovy, výtvarnej výchovy, práce s počítačom, praktických cvičeniach, pri písaní kontrolných prác a na pokyn vyučujúceho žiaci nezdravia,
- žiaci zdravia zamestnancov školy aj pri stretnutí mimo budovy školy.

2) Príchod do školy

- Žiaci na vyučovanie prichádzajú o 7.35 h tak, aby pred začiatkom hodiny boli na svojom mieste, s pripravenými učebnými pomôckami. Na záujmovú činnosť prichádzajú 10 minút pred začiatkom činnosti.
- Bez ospravedlnenia sa vopred, sa neúčasť považuje za neospravedlnenú neprítomnosť na vyučovaní.
- Opakované bezdôvodné neskoré príchody na vyučovanie je porušovanie školského poriadku, za každé 3 takéto príchody bude žiakovi udelená 1 neospravedlnená hodina.
- Na činnosti, ktoré organizuje škola, sa žiaci zhromažďujú na mieste a v čase, písomne oznámenom v žiackej knižke, určenom vyučujúcim a schváleným riaditeľom školy.
- Neskorý príchod na vyučovanie musí žiak ospravedlniť u vyučujúceho v triede i u svojho triedneho učiteľa.
- Žiak sa v škole preobúva do zdravotne nezávadnej obuvi, ktorú má označenú, do školy ju nosí v osobitnom vrecúšku (po skončení vyučovania ju môže nechať v šatni - škola nezodpovedá za jej prípadné straty).
- Vychádzkovú obuv, ktorú má podpísanú alebo inak označenú, necháva počas vyučovania, výchovnej činnosti v šatni (nenosí ju do triedy !)
- Žiaci na bicykli, skejtborde, kolieskových korčuliach prichádzajú do školy – jej vonkajších priestorov len na vlastné nebezpečenstvo. V stup do školy je na týchto športových náradiach zakázaný. Škola za poškodenie, či krádež bicykla, skejtbordu, kolieskových korčúľ nenesie zodpovednosť.
- Je zakázané pohybovať sa vo vnútorných priestoroch školy na kolieskových korčuliach.

3) Správanie sa žiakov na vyučovaní

- Žiak je povinný správať sa v škole slušne, dbať na pokyny pedagogických i ostatných zamestnancov školy, podľa svojich schopností sa svedomito pripravovať na vyučovanie a dodržiavať školský poriadok.

- Žiak prichádza na vyučovanie a všetky školské podujatia včas, riadne pripravený, so všetkými učebnými pomôckami, ktoré podľa rozvrhu potrebuje na vyučovanie. Pomôcky potrebné na hodinu si pripraví cez prestávku.
- V prípade ak si žiak opakovane bez závažnejšieho dôvodu neprinesie pomôcky na vyučovanie, môže mu byť udelené niektoré z výchovných opatrení alebo navrhnutá znížená známka zo správania. Ak si žiak zabudne žiacku knižku 10-krát a menej za polrok, môže mu triedny učiteľ udeliť alebo navrhnúť niektoré výchovné opatrenie. Ak si žiak zabudne žiacku knižku viac ako 10-krát za polrok, môže mu navrhnúť zníženú známku zo správania.
- Miesto určené v zasadacom poriadku môže žiak meniť len so súhlasom vyučujúceho.
- Po zazvonení na vyučovaciu hodinu sedí žiak na mieste určenom podľa zasadacieho poriadku a po vstupe učiteľa do triedy ako aj pri jeho odchode z triedy po ukončení hodiny, ho zdraví povstaním, ak mu to zdravotný stav dovoľuje.
- Na vyučovacej hodine žiak sa správa slušne, sleduje činnosť v triede, je aktívny, nenašepkáva, neodpisuje, nevyrušuje.
- Ak chce žiak odpovedať alebo sa vyučujúceho niečo spýtať, hlási sa zdvihnutím ruky.
- Ak sa žiak na vyučovanie nepripravil, má možnosť ospravedlniť sa vyučujúcemu na začiatku hodiny s uvedením dôvodu.
- Počas hodiny smie žiak opustiť triedu, len so súhlasom vyučujúceho.
- Svoje miesto žiak udržiava v čistote a poriadku.
- Manipulovať s oknami, závesmi, žalúziami, svetelnými vypínačmi, audiovizuálnou technikou **môžu žiaci len so súhlasom pedagóga**. Pri poškodení škodu hradí rodič, resp. zákonný zástupca nezodpovedného žiaka a ak sa nezistí vinník, škodu uhradí kolektív triedy.
- Do školy je neprípustné nosiť predmety, ktoré žiak v škole nepotrebuje. Klenoty, hodinky a väčšie sumy peňazí nosí žiak do školy na vlastnú zodpovednosť. Ak žiak zistí stratu nejakej svojej veci, oznámi to triednemu učiteľovi, ktorý urobí ďalšie opatrenia.
- Do školy je zakázané nosiť, prechovávať a užívať akékoľvek drogy - omamné látky, zbrane aj ich atrapy.
- Porušenie zákazu sa klasifikuje ako hrubé narušenie disciplíny, ktoré triedny učiteľ rieši s rodičmi na výchovnej komisii za prítomnosti okresnej sociálnej kurátorky.
- Mobilné telefóny nosia žiaci do školy na vlastnú zodpovednosť. Škola za ich stratu, poškodenie, nenesie zodpovednosť. Počas vyučovacích hodín je zakázané používať ich.
- Všetky písomnosti a potvrdenia si žiaci vybavujú výlučne prostredníctvom triedneho učiteľa.
- Oslovenie:
  - žiak zásadne zdraví všetkých zamestnancov školy
  - žiak oslovuje všetkých zamestnancov školy pani - pán.

4) Správanie sa žiakov počas prestávky

- Počas prestávky sa žiak pohybuje primerane rýchlo, neruší a neobmedzuje spolužiakov bez dovolenia nesmie opustiť budovu školy. Žiaci sa správajú voči sebe slušne a tolerantne, nevyhľadávajú potýčky, neriešia osobné problémy neslušnými výrazmi, prípadne fyzickým násilím. Nezneužívajú fyzicky slabších spolužiakov na vykonávanie rôznych ponižujúcich úkonov. V prípade zistenia šikanovania, situáciu dôkladne prešetrí triedny učiteľ, informuje o tom zástupcu riaditeľa školy daného typu školy, riaditeľa školy a zákonného zástupcu žiaka. Následne sa pedagogická rada rozhodne o potrestaní

a žiaka. Tieto priestupky žiakov je triedny učiteľ povinný riešiť s rodičmi na výchovnej komisii za prítomnosti výchovného poradu, školského psychológa.

- Žiaci majú zakázané vykláňať sa z okien a vyhadzovať z nich odpadky.
- Počas malých prestávok žiak bez dôvodu neopúšťa triedu. Prestávky sú určené na prípravu pomôcok pre ďalšiu vyučovaciu hodinu, použitie WC, vykonanie osobnej hygieny. Cez malé prestávky žiaci desiatujú v triedach. Dvere počas malých prestávok sú na triedach otvorené. Okná sú otvorené podľa potreby na vetranie priestoru triedy.
- Ak majú žiaci vyučovanie v odborných učebniach, vezmú si potrebné veci a disciplinovane pred koncom prestávky sa presunú pred odbornú učebňu, pokiaľ nie sú dohodnutí s vyučujúcim o inom postupe presunu.
- Pre pomôcky chodia určení žiaci cez prestávky.

5) Zákaz používania mobilných telefónov

Čl. 1

Pravidlá používania mobilného telefónu alebo obdobného osobného zariadenia elektronickej komunikácie

(1) V priestoroch Spojenej školy sa používanie mobilného telefónu alebo obdobného osobného zariadenia elektronickej komunikácie (ďalej len „komunikačný prostriedok“) okrem zariadenia vo vlastníctve alebo správe školy počas školského vyučovania zakazuje

a) žiakom prvého až tretieho ročníka základnej školy,

b) žiakom štvrtého až deviateho ročníka základnej školy okrem prípadov, ak používanie komunikačného prostriedku v týchto ročníkoch na účel výchovy a vzdelávania prispieva k napĺňaniu vzdelávacích štandardov štátneho vzdelávacieho programu, alebo ak jeho používanie na účel výchovy a vzdelávania vo vyučovacom predmete povolí učiteľ príslušného vyučovacieho predmetu.

(2) Zákaz podľa odseku 1 sa nevzťahuje na žiakov so zdravotným znevýhodnením používajúcich mobilný telefón alebo osobné zariadenie elektronickej komunikácie ako komunikačný prostriedok na účely súvisiace so zdravotným znevýhodnením.

(3) Ak žiak použije komunikačný prostriedok v rozpore s odsekom 1, môže mu škola komunikačný prostriedok dočasne odobrať.

Čl. 2

Regulácia používania mobilných telefónov

(1) Žiaci si môžu ponechať mobilný telefón pri sebe v čase školského vyučovania iba v prípade, že telefón nebude aktivovaný, použitý („videný ani počutý”). Mobilný telefón alebo osobné zariadenie elektronickej komunikácie bude odložené v školskej taške, v prevádzkovej polohe OFF (úplne vypnutý).

(2) Porušenie tohto pravidla bude viesť k nasledujúcim opatreniam:

- upozornenie a vysvetlenie dôsledkov porušenia
- zabavenie mobilného telefónu alebo osobného zariadenia elektronickej komunikácie vyučujúcim do konca školského vyučovania
- stretnutie s rodičmi
- pokarhanie, znížená známka zo správania.

Čl. 3
Podmienky používania komunikačného prostriedku počas aktivít organizovaných školou mimo školského vyučovania

(1) Podmienky používania komunikačného prostriedku počas aktivít organizovaných školou mimo školského vyučovania určí vyučujúci nasledovnými podmienkami používania:

- obmedzené používanie len vo vopred určených časoch
- núdzové situácie na kontaktovanie zákonných zástupcov

(2) vzdelávacie účely pod dohľadom učiteľa

(3) Porušenie týchto podmienok bude viesť k opatreniam uvedeným v článku 2 odstavec 2.

Čl. 4
Zásady výnimiek používania mobilných telefónov

(1) Zákon podľa § 151a, odsek 1, udeľuje výnimku regulácie používania mobilných telefónov okrem zariadenia vo vlastníctve alebo správe školy pre edukatívne účely:

• žiakom 4. až 9. ročníka základnej školy okrem prípadov, ak používanie komunikačného prostriedku v týchto ročníkoch na účel výchovy a vzdelávania prispieva k napĺňaniu cieľov štátneho vzdelávacieho programu, alebo ak jeho používanie na účel výchovy a vzdelávania vo vyučovacom predmete povolí učiteľ príslušného vyučovacieho predmetu.

(2) Žiakom 4. až 9. ročníka základnej školy je v súlade so štátnym vzdelávacím programom alebo v súlade s plánovaným využitím mobilných telefónov pre účely výchovy a vzdelávania vopred komunikované, že počas tohto času môžu zariadenie používať výlučne v súlade s pokynmi učiteľa, pričom po skončení sa vrátia do zvoleného režimu regulácie.

(3) Podľa § 151a, odsek 2 sa regulácia používania mobilných telefónov nevzťahuje na žiakov so zdravotným znevýhodnením na účely súvisiace so zdravotným znevýhodnením, ak sú pre nich tieto zariadenia dôležitým komunikačným prostriedkom.

Výnimky podporujú nevyhnutné aktivity, ktoré majú preukázateľne pozitívny vplyv na zvládanie výziev vyplývajúcich zo zdravotného stavu žiaka.

- **Komunikačné potreby**: Deti so zdravotným znevýhodnením môžu používať mobilné telefóny na komunikáciu s učiteľmi, asistentmi alebo rodičmi, ak je to nevyhnutné pre ich vzdelávanie, adaptáciu a začlenenie s cieľom prekonávať špecifické obmedzenia vyplývajúce z ich zdravotného znevýhodnenia.
- **Podpora učenia:** Mobilné telefóny môžu byť použité na prístup k vzdelávacím aplikáciám a nástrojom, ktoré pomáhajú deťom so zdravotným znevýhodnením lepšie sa zapojiť do vyučovania a získať potrebné informácie. Tieto prostriedky môžu slúžiť na sprostredkovanie učebných materiálov, či pomôcok pre lepšie zvládanie výučby a adaptácie v školskom prostredí
- **Zdravotné potreby**: V prípade, že dieťa potrebuje sledovať svoj zdravotný stav alebo používať aplikácie na monitorovanie zdravotných údajov, môže byť povolené používanie mobilného telefónu.
- **Individuálny prístup**: Každé dieťa so zdravotným znevýhodnením môže mať špecifické potreby, ktoré je potrebné zohľadniť. Škola spolupracuje s rodičmi a odborníkmi na vytvorenie individuálneho plánu, ktorý zohľadňuje potreby dieťaťa a umožňuje primerané používanie mobilného telefónu. Pričom neprimerané alebo nadmerné využívanie týchto prostriedkov môže byť považované za nevhodné.

6) Odchod žiakov

- Po skončení poslednej vyučovacej hodiny si každý žiak uloží svoje veci do aktovky, vyčistí si svoje miesto a okolie od papierov a iných nečistôt a vyloží si stoličku na lavicu. Odkladací priestor pod lavicou zostáva prázdny.
- Na pokyn vyučujúceho žiaci opustia triedu.
- Po skončení vyučovania idú žiaci domov. Zdržiavať sa bez dozoru a súhlasu pedagóga v budove školy nie je dovolené.
- Ak žiak II. stupňa ZŠ, SOŠ, PŠ ostáva čakať na zákonného zástupcu po vyučovaní v priestoroch školy, tak výhradne bez dozoru dospelej osoby (zamestnanec školy), na základe prehlásenia zákonného zástupcu o zodpovednosti za samostatný pohyb žiaka v priestoroch školy.

7) Dochádzka žiakov do školy

- Žiak je povinný chodiť do školy pravidelne a včas podľa rozvrhu hodín a zúčastňovať sa činností, ktoré škola organizuje. Účasť na vyučovaní nepovinných predmetov pre prihlásených žiakov je povinná počas celého školského roku.
- Ak žiak mieni vymeškať vyučovanie pre vopred známu príčinu, vyžiada si dovolenie. Žiadosť o uvoľnenie musí byť:
  - písomná a podpísaná rodičmi (zákonným zástupcom)
  - odsúhlasená triednym učiteľom
  - ústna, kedy žiaka osobne ospravedlní a odvedie zo školy zákonný zástupca
  - telefonická, preukázateľným spôsobom potvrdená zákonným zástupcom u triedneho učiteľa žiaka (SMS správa, email.....)
- pri odchode žiaka zo školského vyučovania počas dňa:
  - na viac hodín alebo jeden deň triedny učiteľ,
  - na dva a viac dní, len na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu, ktorú potvrdí triedny učiteľ a odsúhlasí riaditeľ školy.
  - na uvoľnenie z jednej vyučovacej hodiny (písomná žiadosť rodičov s oznámením ich zodpovednosti v prípade úrazu žiaka, ústna žiadosť rodiča pri osobnom prevzatí žiaka zo školy) dáva súhlas príslušný vyučujúci,
  - Uvoľnenie žiaka je vedené v triednej knihe ako neprítomnosť žiaka na vyučovaní.
- Ak sa žiak nemôže zúčastniť výchovno-vzdelávacieho procesu, zákonný zástupca je povinný bezodkladne túto skutočnosť oznámiť škole, najneskoršie do 24 hodín.
- Dôvody ospravedlnenej neprítomnosti žiaka:
  - choroba žiaka,
  - mimoriadne udalosti v rodine, - účasť žiaka zaradeného do systému vrcholového športu a kultúrnych podujatí na organizovanej príprave,
  - lekárom nariadený zákaz dochádzky do školy,
- Ak ochorie žiak alebo niektorá z osôb, s ktorými žiak býva v spoločnej domácnosti alebo je s nimi v trvalom styku na prenosnú infekčnú chorobu, oznámi toto zákonný zástupca neodkladne riaditeľke školy.
- Zákonný zástupca (rodič) je povinný oznámiť triednemu učiteľovi resp. riaditeľke školy každé vážnejšie ochorenie žiaka , ktoré si vyžaduje individuálny prístup zo strany pedagógov.
- Ak má triedny učiteľ odôvodnené podozrenie, že žiak alebo jeho zákonný zástupca (rodič) porušujú § 37 Školského zákona - povinná školská dochádzka - neprítomnosť na vyučovaní sa považuje za neospravedlnenú. Triedny učiteľ prostredníctvom riaditeľstva školy zasiela rodičovi upozornenie na nedbalú školskú dochádzku - najneskôr po troch

dňoch neospravedlnenej neprítomnosti žiaka na vyučovaní!

- Žiak nesmie svojvoľne odísť zo školy: V prípade uvoľnenia žiaka z výchovno - vzdelávacej činnosti v zmysle bodu 2 tohoto poriadku, žiaka si musí osobne prevziať zákonný zástupca alebo osoba splnomocnená k tomuto úkonu.
- Žiak, ktorý bol oslobodený od vyučovania niektorého predmetu, musí byť prítomný na vyučovaní predmetu a zamestnáva sa pomocnými úlohami pri vyučovaní.
- Ak je predmet, v ktorom je žiak oslobodený, zaradený na prvú alebo poslednú vyučovaciu hodinu , žiak sa vyučovania predmetu nezúčastňuje na základe rozhodnutia riaditeľky školy vydaného na žiadosť rodičov.

- Ak má zákonný zástupca žiaka pochybnosti o správnosti klasifikácie v jednotlivých predmetoch, môže do troch dní odo dňa , keď bolo žiakovi vydané vysvedčenie požiadať riaditeľku školy o komisionálne preskúšanie (škola preskúma žiadosť a oznámi zákonnému zástupcovi, či žiak bude alebo nebude preskúšaný.)

8) Usmernenie k všeobecným pravidlám ospravedlňovania neprítomnosti žiaka vo výchove a vzdelávaní v základnej škole

Usmernenie nadobúda účinnosť 01.septembra 2025

Usmernenie nadväzuje na zákon č. 176/2025 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“). Uvedenou novelou školského zákona sa v § 144 upravili pravidlá ospravedlňovania neprítomnosti detí plniacich povinné predprimárne vzdelávanie v materských školách a žiakov základných a stredných škôl vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „ospravedlňovanie“).

Usmernenie sa týka aj ospravedlňovania v základných školách pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

1. Ospravedlňovanie – všeobecne

Za dôvod **ospravedlniteľnej neprítomnosti** žiaka na výchove a vzdelávaní sa uznáva **najmä:**

- choroba alebo úraz,
- lekárom nariadený zákaz dochádzky do školy,
- mimoriadne nepriaznivé poveternostné podmienky,
- náhle prerušenie premávky hromadných dopravných prostriedkov,
- mimoriadne udalosti v rodine alebo
- účasť dieťaťa na súťažiach, ak nejde o reprezentáciu školy.

Neprítomnosť žiaka **ospravedlňuje základná škola** na základe žiadosti jeho zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia.

Základná škola si upravuje v **školskom poriadku:**

- podrobnosti **o spôsoboch preukazovania** dôvodov neprítomnosti žiaka na výchove a vzdelávaní,
- **lehotu,** v ktorej je zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia **povinný preukázať dôvody neprítomnosti** žiaka na výchove a vzdelávaní,
- podrobnosti **o dokladoch** preukazujúcich dôvody neprítomnosti žiaka na výchove a vzdelávaní,
- ďalší postup školy v prípade neospravedlnenej neprítomnosti žiaka, vrátane možných uložení opatrení vo výchove, zníženia známky zo správania a oznámenia príslušným orgánom verejnej správy (napr. obci, orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately).

2. Režimy ospravedlňovania z dôvodu ochorenia

Školský zákon upravuje **dva režimy ospravedlňovania: prísnejší režim a miernejší režim**, v rámci ktorých **je škola povinná ospravedlniť neprítomnosť** žiaka, ktorá vznikla **z dôvodu ochorenia na základe potvrdenia od lekára;**

- pod ochorením sa rozumie nielen choroba (napr. chrípka), ale aj úraz alebo alergická reakcia.

Prísnejší režim v ZŠ

Lekárske potvrdenie sa vyžaduje, ak neprítomnosť žiaka z dôvodu ochorenia trvá:

- viac ako 5 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní (po sebe nasledujúcich pracovných dní, v ktorých mal žiak dochádzať do školy; napr. ak žiak chýba štvrtok, piatok, pondelok, utorok, streda = spĺňa podmienku 5 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní), alebo
- počas polroka školského roka viac ako trojnásobok týždenného počtu vyučovacích hodín určených v príslušnom učebnom pláne školského vzdelávacieho programu. (Napr.: žiaci 1. ročníka majú týždenne v učebnom pláne 22 vyučovacích hodín, trojnásobok je 22 hodín x3 týždne = spolu 66 vyučovacích hodín).

Ak nastane aspoň jedna z vyššie uvedených možností, vyžaduje sa ospravedlnenie vymeškaných vyučovacích hodín, ktoré prevyšujú uvedené hodnoty, lekárskym potvrdením.

Miernejší režim v ZŠ

Lekárske potvrdenie školský zákon vyžaduje ak neprítomnosť žiaka trvá:

- viac ako 5 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní (napr.: žiak chýba od pondelka do štvrtka nasledujúceho týždňa),
- počas kalendárneho mesiaca viac ako dvojnásobok týždenného počtu vyučovacích hodín určených v príslušnom učebnom pláne školského vzdelávacieho programu (Napr.: žiaci 1. ročníka majú týždenne v učebnom pláne 22 vyučovacích hodín, dvojnásobok je 22 hodín x2 týždne = spolu 44 vyučovacích hodín), alebo
- počas dvoch po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov viac ako trojnásobok týždenného počtu vyučovacích hodín určených v príslušnom učebnom pláne školského vzdelávacieho programu (Napr.: žiaci 1. ročníka majú týždenne v učebnom pláne 22 vyučovacích hodín, trojnásobok je 22 hodín x3 týždne = spolu 66 vyučovacích hodín).

Ak nastane aspoň jedna z vyššie uvedených možností vyžaduje sa ospravedlnenie vymeškaných vyučovacích hodín, ktoré prevyšujú uvedené hodnoty na základe lekárskeho potvrdenia.

Iné odôvodnené prípady

Základná škola môže vyžadovať potvrdenie od lekára aj v iných prípadoch, ako v tých, keď sa potvrdenie od lekára výslovne vyžaduje podľa školského zákona. Má ísť o odôvodnené prípady, napríklad:

- absencie sa často opakujú,
- škola má podozrenie, že sa neprítomnosť účelovo ospravedlňuje (napr. opakované telefonické ospravedlnenia bez zjavných dôvodov...)

3. Pravidlá uplatňovania režimov ospravedlňovania

Referenčnou hodnotou sa rozumie priemerný počet vymeškaných vyučovacích hodín na žiaka školy za školský rok. Ak celá škola (všetci žiaci spolu) nepresiahne počas školského roka referenčnú hodnotu, môže riaditeľ školy určiť pre nasledujúci školský rok miernejší režim ospravedlňovania.

Pomernou časťou referenčnej hodnoty sa rozumie pomerný počet vymeškaných vyučovacích hodín na žiaka školy za:

a) polrok školského roka, t. j. ide o polovicu referenčnej hodnoty, alebo

b) za dva mesiace školského roka, t. j. ide o 2/10 referenčnej hodnoty (počítajú sa len mesiace počas ktorých trvá školské vyučovanie podľa § 50 ods.1 – 3 školského zákona).

Ak škola nepresiahne v prvom polroku školského roka **polovicu referenčnej hodnoty**, **riaditeľ** školy **môže určiť s účinnosťou od 15. marca miernejší režim**.

Ak škola v polroku školského roka, keď začala spĺňať podmienky na miernejší režim presiahne za dva po sebe nasledujúce kalendárne mesiace 2/10 referenčnej hodnoty, je povinná začať uplatňovať prísnejší režim od kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, v ktorom jej regionálny úrad jej presiahnutie oznámil.

Určenie režimu ospravedlňovania na príslušný školský rok

Riaditeľ školy môže určiť miernejší režim ospravedlňovania na príslušný školský rok, ak základná škola v predchádzajúcom školskom roku nepresiahla referenčnú hodnotu.
Ministerstvo školstva vyhodnotí, na základe **údajov o počte vymeškaných vyučovacích hodín, ktoré školy zasielajú mesačne do centrálneho registra**, či škola presiahla/nepresiahla referenčnú hodnotu a túto skutočnosť emailom oznámi príslušnému regionálnemu úradu školskej správy (ďalej len „regionálny úrad“) do 15. augusta školského roka, ktorý predchádza školskému roku, pre ktorý sa má určovať postup ospravedlňovania.
Regionálny úrad emailom oznámi presiahnutie/nepresiahnutie referenčnej hodnoty základnej škole vo svojej územnej pôsobnosti do 5 pracovných dní od oznámenia ministerstvom.

*Príslušný **regionálny úrad** školskej správy **oznámi základným školám** skutočnosť, že riaditeľ základnej školy môže určiť miernejší režim ospravedlňovania prvýkrát na školský rok **2025/2026**, **do 5 pracovných** dní po zverejnení referenčnej hodnoty ministerstvom školstva*
Ak základná škola nepresiahla referenčnú hodnotu, **riaditeľ školy určí, či škola bude v nasledujúcom školskom roku postupovať v miernejšom režime, do 5 pracovných od oznámenia regionálnym úradom.**

***Uplatnenie príslušného postupu riaditeľ** školy **oznámi regionálnemu úradu** a **zriaďovateľovi** školy **do piatich pracovných dní** od oznámenia regionálnym úradom.*

V prípade **zmeny režimu** počas školského roka bude **škola evidovať**, v ktorých obdobiach sa uplatňoval prísnejší a v ktorých miernejší režim, najmä kvôli spätnej kontrole ospravedlnených absencií.

Dodatočná možnosť určenia miernejšieho režimu

Ak základná škola postupuje v príslušnom školskom roku v prísnejšom režime, **riaditeľ školy môže dodatočne určiť**, že škola **prejde od 15. marca** tohto školského roka **do miernejšieho režimu**, ak v prvom polroku školského roka nepresiahne pomernú časť (1/2) referenčnej hodnoty.
Riaditeľ základnej školy dodatočne určí miernejší režim do 15. februára a do 5 pracovných dní oznámi jeho určenie emailom **príslušnému regionálnemu úradu.**

Dodatočná povinnosť uplatňovať prísnejší režim

Ak základná škola v polroku školského roka, keď začala spĺňať podmienky na miernejší režim, **presiahne za dva po sebe nasledujúce kalendárne mesiace pomernú časť** (2/10) referenčnej hodnoty, **je povinná uplatňovať prísnejší režim**.

Ministerstvo školstva oznámi emailom príslušnému regionálnemu úradu **do 25. dňa kalendárneho mesiaca nasledujúcom po dvojmesačnom posudzovanom období, že** základná **škola** v jeho územnej pôsobnosti **presiahla pomernú časť referenčnej hodnoty a prestala spĺňať podmienky pre postup v miernejšom režime.**

Regionálny úrad oznámi emailom základnej **škole** vo svojej územnej pôsobnosti **presiahnutie referenčnej hodnoty** do 5 pracovných dní a **od kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po tomto oznámení, škola je povinná pri ospravedlňovaní opätovne uplatňovať prísnejší režim.**

4. Informovanie o zmenách režimov ospravedlňovania

O tom, ktorý režim sa na základnej škole uplatňuje (vrátane zmien režimov počas školského roka), **riaditeľ školy preukázateľne a bezodkladne informuje:**

- zákonných zástupcov žiakov,
- zástupcov zariadení (napr. v prípade detí v náhradnej starostlivosti).

Spôsob oznámenia:

- prostredníctvom školského informačného systému alebo emailom,
- ak to nie je možné, **v listinnej podobe** s potvrdením o prevzatí.

Zákonného zástupcu/zástupcu zariadenia je dôležité informovať najmä o počte vyučovacích hodín, ktoré môže základná škola ospravedlniť bez potvrdenia od lekára. Uvedený počet vyučovacích hodín vyplýva z učebného plánu, podľa ktorého sa žiak vzdeláva.

5. Úlohy jednotlivých subjektov pri ospravedlňovaní (všeobecne)

Zákonný zástupca/zástupca zariadenia

- zodpovedá za dodržiavanie školského poriadku
- dbá o to, aby žiak dochádzal do základnej školy pravidelne a včas,
- oznamuje základnej škole bez zbytočného odkladu dôvod neprítomnosti žiaka,
- informuje základnú školu o zmene zdravotnej spôsobilosti žiaka, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania,
- predkladá doklad preukazujúci dôvod neprítomnosti žiaka v súlade so školským poriadkom.

Triedny učiteľ

- zodpovedá za dodržiavanie školského poriadku
- spolupracuje so zákonnými zástupcami/zástupcami zariadení/pedagogickými zamestnancami a odbornými zamestnancami,
- eviduje dochádzku a neprítomnosť žiaka,
- vyžaduje ospravedlnenie neprítomnosti žiakov, ktoré uschováva do konca príslušného školského roka,
- informuje včas zákonného zástupcu/zástupcu zariadenia alebo príslušného lekára pre deti a dorast, ak základná škola vyžaduje lekárske potvrdenie alebo iný doklad potvrdzujúci dôvod neprítomnosti žiaka aj v prípadoch, keď sa potvrdenie od lekára výslovne nevyžaduje,
- oboznamuje zákonných zástupcov/zástupcov zariadení so spôsobom ospravedlňovania a s režimom ospravedlňovania, ktorý sa uplatňuje v základnej škole,
- navrhuje riaditeľovi opatrenia súvisiace s porušením školského poriadku týkajúce sa ospravedlňovania,
- preukázateľne oboznamuje zákonných zástupcov/zástupcov zariadení s nedostatkami súvisiacimi s ospravedlňovaním.

Riaditeľ základnej školy

- zodpovedá za vypracovanie a dodržiavanie školského poriadku,
- oznamuje príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a obci, že zákonný zástupca/príslušné zariadenia nedbá o riadne plnenie povinnej školskej dochádzky
- zodpovedá za zasielanie údajov o vymeškaných vyučovacích hodinách do centrálneho registra,
- môže určiť miernejší režim ospravedlňovania na školský rok,
- môže dodatočne určiť miernejší režim ospravedlňovania,
- oznamuje zákonným zástupcom/zástupcom zariadenia, ktorý režim ospravedlňovania sa bude uplatňovať,
- oznamuje regionálnemu úradu dodatočné určenie miernejšieho režimu.

Regionálny úrad

- oznamuje emailom základným školám vo svojej územnej pôsobnosti presiahnutie/nepresiahnutie referenčnej hodnoty,
- oznamuje emailom základnej škole vo svojej územnej pôsobnosti dodatočnú povinnosť uplatňovať prísnejší režim.

Ministerstvo školstva

- zverejňuje referenčnú hodnotu a pomernú časť referenčnej hodnoty na svojom webovom sídle,
- oznamuje emailom regionálnym úradom presiahnutie/nepresiahnutie referenčnej hodnoty v základných školách v ich územnej pôsobnosti,
- oznamuje emailom príslušnému regionálnemu úradu, že základnej škole v jeho územnej pôsobnosti vznikla dodatočná povinnosť uplatňovať prísnejší režim.

9) Usmernenie k všeobecným pravidlám ospravedlňovania neprítomnosti žiaka vo výchove a vzdelávaní v strednej škole

Usmernenie nadobúda účinnosť 1. septembre 2025

Usmernenie nadväzuje na zákon č. 176/2025 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „školský zákon“). Uvedenou novelou školského zákona sa v § 144 upravili pravidlá ospravedlňovania neprítomnosti detí plniacich povinné predprimárne vzdelávanie v materských školách a žiakov základných a stredných škôl vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „ospravedlňovanie“).
výchovno-vzdelávacími potrebami.

1. **Ospravedlňovanie – všeobecne**

Za dôvod **ospravedlniteľnej neprítomnosti** žiaka na výchove a vzdelávaní sa uznáva **najmä:**

- choroba alebo úraz,
- lekárom nariadený zákaz dochádzky do školy,
- mimoriadne nepriaznivé poveternostné podmienky,
- náhle prerušenie premávky hromadných dopravných prostriedkov,
- mimoriadne udalosti v rodine alebo
- účasť dieťaťa na súťažiach, ak nejde o reprezentáciu školy.

Neprítomnosť žiaka **ospravedlňuje stredná škola** na základe žiadosti jeho zákonného zástupcu alebo zástupcu zariadenia alebo plnoletého žiaka.

Stredná škola si upravuje v **školskom poriadku:**

- podrobnosti **o spôsoboch preukazovania** dôvodov neprítomnosti žiaka na výchove a vzdelávaní,
- **lehotu,** v ktorej je zákonný zástupca alebo zástupca zariadenia **povinný preukázať dôvody neprítomnosti** žiaka na výchove a vzdelávaní,
- podrobnosti **o dokladoch** preukazujúcich dôvody neprítomnosti žiaka na výchove a vzdelávaní,
- ďalší postup školy v prípade neospravedlnenej neprítomnosti žiaka, vrátane možných uložení opatrení vo výchove, zníženia známky zo správania a oznámenia príslušným orgánom verejnej správy (napr. obci, orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately).

2. Režimy ospravedlňovania z dôvodu ochorenia

Školský zákon upravuje **dva režimy ospravedlňovania: prísnejší režim a miernejší režim**, v rámci ktorých **je škola povinná ospravedlniť neprítomnosť** žiaka, ktorá vznikla **z dôvodu ochorenia na základe potvrdenia od lekára;**

- pod ochorením sa rozumie nielen choroba (napr. chrípka), ale aj úraz alebo alergická reakcia.

Prísnejší režim v SŠ

Lekárske potvrdenie sa vyžaduje, ak neprítomnosť žiaka z dôvodu ochorenia trvá:

- viac ako 5 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní (po sebe nasledujúcich pracovných dní, v ktorých mal žiak dochádzať do školy; napr. ak žiak chýba štvrtok, piatok, pondelok, utorok, streda = spĺňa podmienku 5 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní), alebo
- počas polroka školského roka viac ako trojnásobok týždenného počtu vyučovacích hodín určených **v príslušnom učebnom pláne školského vzdelávacieho programu**, **okrem nadväzujúcich foriem odborného vzdelávania a prípravy podľa §45 školského zákona**

Ak nastane aspoň jedna z vyššie uvedených možností, vyžaduje sa ospravedlnenie vymeškaných vyučovacích hodín, ktoré prevyšujú uvedené hodnoty, lekárskym potvrdením.

Miernejší režim v SŠ

Lekárske potvrdenie školský zákon vyžaduje ak neprítomnosť žiaka trvá:

- viac ako 5 po sebe nasledujúcich vyučovacích dní (napr.: žiak chýba od pondelka do štvrtka nasledujúceho týždňa),
- počas kalendárneho mesiaca viac ako dvojnásobok týždenného počtu vyučovacích hodín určených v **príslušnom učebnom pláne školského vzdelávacieho programu**, **okrem nadväzujúcich foriem odborného vzdelávania a prípravy §45 školského zákona** alebo
- počas dvoch po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov viac ako trojnásobok týždenného počtu vyučovacích hodín určených **v príslušnom učebnom pláne školského vzdelávacieho programu okrem nadväzujúcich foriem odborného vzdelávania a prípravy §45 školského zákona**

Ak nastane aspoň jedna z vyššie uvedených možností vyžaduje sa ospravedlnenie vymeškaných vyučovacích hodín, ktoré prevyšujú uvedené hodnoty na základe lekárskeho potvrdenia.

Iné odôvodnené prípady

Stredná škola môže vyžadovať potvrdenie od lekára aj v iných prípadoch, ako v tých, keď sa potvrdenie od lekára výslovne vyžaduje podľa školského zákona. Má ísť o odôvodnené prípady, napríklad:

- absencie sa často opakujú,

- škola má podozrenie, že sa neprítomnosť účelovo ospravedlňuje (napr. opakované telefonické ospravedlnenia bez zjavných dôvodov...)

3. Pravidlá uplatňovania režimov ospravedlňovania

Referenčnou hodnotou sa rozumie priemerný počet vymeškaných vyučovacích hodín na žiaka školy za školský rok. Ak celá škola (všetci žiaci spolu) nepresiahne počas školského roka referenčnú hodnotu, môže riaditeľ školy určiť pre nasledujúci školský rok miernejší režim ospravedlňovania.

Pomernou časťou referenčnej hodnoty sa rozumie pomerný počet vymeškaných vyučovacích hodín na žiaka školy za:

a) polrok školského roka, t. j. ide o polovicu referenčnej hodnoty, alebo

b) za dva mesiace školského roka, t. j. ide o 2/10 referenčnej hodnoty (počítajú sa len mesiace počas ktorých trvá školské vyučovanie podľa § 50 ods.1 – 3 školského zákona).

Ak škola nepresiahne v prvom polroku školského roka **polovicu referenčnej hodnoty**, **riaditeľ** školy **môže určiť s účinnosťou od 15. marca miernejší režim**.

Ak škola v polroku školského roka, keď začala spĺňať podmienky na miernejší režim presiahne za dva po sebe nasledujúce kalendárne mesiace 2/10 referenčnej hodnoty, je povinná začať uplatňovať prísnejší režim od kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po kalendárnom mesiaci, v ktorom jej regionálny úrad jej presiahnutie oznámil.

Určenie režimu ospravedlňovania na príslušný školský rok

Riaditeľ školy môže určiť miernejší režim ospravedlňovania na príslušný školský rok, ak základná škola v predchádzajúcom školskom roku nepresiahla referenčnú hodnotu.

Ministerstvo školstva vyhodnotí, na základe **údajov o počte vymeškaných vyučovacích hodín, ktoré školy zasielajú mesačne do centrálneho registra**, či škola presiahla/nepresiahla referenčnú hodnotu a túto skutočnosť emailom oznámi príslušnému regionálnemu úradu školskej správy (ďalej len „regionálny úrad“) do 15. augusta školského roka, ktorý predchádza školskému roku, pre ktorý sa má určovať postup ospravedlňovania.

Regionálny úrad emailom oznámi presiahnutie/nepresiahnutie referenčnej hodnoty základnej škole vo svojej územnej pôsobnosti do 5 pracovných dní od oznámenia ministerstvom.

*Príslušný **regionálny úrad** školskej správy **oznámi stredným školám** skutočnosť, že riaditeľ základnej školy môže určiť miernejší režim ospravedlňovania prvýkrát na školský rok **2025/2026**, **do 5 pracovných** dní po zverejnení referenčnej hodnoty ministerstvom školstva*

Ak stredná škola nepresiahla referenčnú hodnotu, **riaditeľ školy určí, či škola bude v nasledujúcom školskom roku postupovať v miernejšom režime, do 5 pracovných od oznámenia regionálnym úradom.**

***Uplatnenie príslušného postupu riaditeľ** školy **oznámi regionálnemu úradu** a **zriaďovateľovi** školy **do piatich pracovných dní** od oznámenia regionálnym úradom.*

V prípade **zmeny režimu** počas školského roka bude **škola evidovať**, v ktorých obdobiach sa uplatňoval prísnejší a v ktorých miernejší režim, najmä kvôli spätnej kontrole ospravedlnených absencií.

Dodatočná možnosť určenia miernejšieho režimu

Ak stredná škola postupuje v príslušnom školskom roku v prísnejšom režime, **riaditeľ školy môže dodatočne určiť**, že škola **prejde od 15. marca** tohto školského roka **do miernejšieho režimu**, ak v prvom polroku školského roka nepresiahne pomernú časť (1/2) referenčnej hodnoty.

Riaditeľ strednej školy dodatočne určí miernejší režim do 15. februára a do 5 pracovných dní oznámi jeho určenie emailom **príslušnému regionálnemu úradu.**

Dodatočná povinnosť uplatňovať prísnejší režim
Ak stredná škola v polroku školského roka, keď začala spĺňať podmienky na miernejší režim, **presiahne za dva po sebe nasledujúce kalendárne mesiace pomernú časť** (2/10) referenčnej hodnoty, **je povinná uplatňovať prísnejší režim**.

Ministerstvo školstva oznámi emailom príslušnému regionálnemu úradu **do 25. dňa kalendárneho mesiaca nasledujúcom po dvojmesačnom posudzovanom období, že** základná **škola** v jeho územnej pôsobnosti **presiahla pomernú časť referenčnej hodnoty a prestala spĺňať podmienky pre postup v miernejšom režime.**

Regionálny úrad oznámi emailom strednej **škole** vo svojej územnej pôsobnosti **presiahnutie referenčnej hodnoty** do 5 pracovných dní a **od kalendárneho mesiaca, ktorý nasleduje po tomto oznámení, škola je povinná pri ospravedlňovaní opätovne uplatňovať prísnejší režim.**

4. Informovanie o zmenách režimov ospravedlňovania
O tom, ktorý režim sa na strednej škole uplatňuje (vrátane zmien režimov počas školského roka), **riaditeľ školy preukázateľne a bezodkladne informuje:**
- zákonných zástupcov žiakov,
- zástupcov zariadení (napr. v prípade detí v náhradnej starostlivosti),
- plnoletých žiakov

Spôsob oznámenia:
- prostredníctvom školského informačného systému alebo emailom,
- ak to nie je možné, **v listinnej podobe** s potvrdením o prevzatí.

Zákonného zástupcu/zástupcu zariadenia, alebo plnoletého žiaka je dôležité informovať najmä o počte vyučovacích hodín, ktoré môže stredná škola ospravedlniť bez potvrdenia od lekára. Uvedený počet vyučovacích hodín vyplýva z učebného plánu, podľa ktorého sa žiak vzdeláva.

5. Úlohy jednotlivých subjektov pri ospravedlňovaní (všeobecne)

Zákonný zástupca/zástupca zariadenia
- zodpovedá za dodržiavanie školského poriadku
- dbá o to, aby žiak dochádzal do základnej školy pravidelne a včas,
- oznamuje základnej škole bez zbytočného odkladu dôvod neprítomnosti žiaka,
- informuje základnú školu o zmene zdravotnej spôsobilosti žiaka, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania,
- predkladá doklad preukazujúci dôvod neprítomnosti žiaka v súlade so školským poriadkom.

Triedny učiteľ
- zodpovedá za dodržiavanie školského poriadku
- spolupracuje so zákonnými zástupcami/zástupcami zariadení/pedagogickými zamestnancami a odbornými zamestnancami,
- eviduje dochádzku a neprítomnosť žiaka,

- vyžaduje ospravedlnenie neprítomnosti žiakov, ktoré uschováva do konca príslušného školského roka,
- informuje včas zákonného zástupcu/zástupcu zariadenia alebo príslušného lekára pre deti a dorast, ak základná škola vyžaduje lekárske potvrdenie alebo iný doklad potvrdzujúci dôvod neprítomnosti žiaka aj v prípadoch, keď sa potvrdenie od lekára výslovne nevyžaduje,
- oboznamuje zákonných zástupcov/zástupcov zariadení so spôsobom ospravedlňovania a s režimom ospravedlňovania, ktorý sa uplatňuje v základnej škole,
- navrhuje riaditeľovi opatrenia súvisiace s porušením školského poriadku týkajúce sa ospravedlňovania,
- preukázateľne oboznamuje zákonných zástupcov/zástupcov zariadení s nedostatkami súvisiacimi s ospravedlňovaním.

Riaditeľ strednej školy

- zodpovedá za vypracovanie a dodržiavanie školského poriadku,
- oznamuje príslušnému úradu práce, sociálnych vecí a rodiny a obci, že zákonný zástupca/príslušné zariadenia nedbá o riadne plnenie povinnej školskej dochádzky
- zodpovedá za zasielanie údajov o vymeškaných vyučovacích hodinách do centrálneho registra,
- môže určiť miernejší režim ospravedlňovania na školský rok,
- môže dodatočne určiť miernejší režim ospravedlňovania,
- oznamuje zákonným zástupcom/zástupcom zariadenia, ktorý režim ospravedlňovania sa bude uplatňovať,
- oznamuje regionálnemu úradu dodatočné určenie miernejšieho režimu.

Regionálny úrad

- oznamuje emailom základným školám vo svojej územnej pôsobnosti presiahnutie/nepresiahnutie referenčnej hodnoty,
- oznamuje emailom základnej škole vo svojej územnej pôsobnosti dodatočnú povinnosť uplatňovať prísnejší režim.

Ministerstvo školstva

- zverejňuje referenčnú hodnotu a pomernú časť referenčnej hodnoty na svojom webovom sídle,
- oznamuje emailom regionálnym úradom presiahnutie/nepresiahnutie referenčnej hodnoty v základných školách v ich územnej pôsobnosti,
- oznamuje emailom príslušnému regionálnemu úradu, že základnej škole v jeho územnej pôsobnosti vznikla dodatočná povinnosť uplatňovať prísnejší režim.

III. Starostlivosť o školské zariadenia a učebnice

- Žiak je povinný šetriť učebnice a školské potreby, udržiavať v poriadku a čistote svoje miesto, triedu a iné školské priestory, chrániť majetok školy pred poškodením. Je povinný nosiť do školy učebnice a školské potreby podľa rozvrhu hodín.
- V prípade úmyselného poškodenia školského zariadenia, učebníc alebo učebných pomôcok, alebo v prípade poškodenia z nedbanlivosti je žiak, resp. jeho zákonný zástupca, povinný vzniknutú škodu uhradiť v plnej výške alebo zabezpečiť náhradu poškodeného majetku.
- Ak žiak prestupuje na inú školu, učebnice si ponecháva a odovzdá na škole, kde ukončí školský rok.

IV. Náplň práce týždenníkov

Týždenníci sú triedni funkcionári, ktorých menuje triedny učiteľ: Sú dvaja a ich mená sú zapísané v triednej knihe. Ich povinnosti:

- Týždenníci zodpovedajú za poriadok a čistotu v triede i v priestoroch pred triedou po dobu vyučovania. Pred vyučovaním sú povinní pripraviť kriedu a iné potreby na vyučovanie podľa pokynov vyučujúcich.
- Na každej hodine hlásiť neprítomných spolužiakov.
- Počas prestávky vetrať, polievať kvety, čistiť tabuľu.
- Po skončení vyučovania zotrieť tabuľu. Kriedu, špongiu a ostatné pomôcky uložiť, uzavrieť obloky, prekontrolovať uzávery vody.
- Týždenníci dbajú na šetrenie elektrickou energiou - počas prestávky vypínajú osvetlenie tried.
- Pri zistení, že v triede je niečo pokazené túto skutočnosť oznámia ihneď triednej učiteľke.
- Týždenníci informujú vedenie školy, ak učiteľ nenastúpil na vyučovaciu hodinu do 5 minút po začatí vyučovacej hodiny.

V. Starostlivosť o ochranu zdravia, bezpečnosť pri vyučovaní a školských akciách

- Žiak musí byť v škole a na všetkých školských a mimoškolských podujatiach oblečený a upravený vhodne a čisto.
- Žiak je povinný počas vyučovania, prestávok, ako i na podujatiach organizovaných školou chrániť svoje zdravie a zdravie spolužiakov.
- Všetci žiaci sú so zásadami bezpečnosti a ochrany zdravia v škole preukázateľne oboznámení na začiatku školského roka triednym učiteľom. V prípadoch zvýšeného ohrozenia bezpečnosti a zdravia žiaka pri niektorých činnostiach, sú žiaci oboznámení s pokynmi na predchádzanie úrazom. Každý žiak je povinný dodržiavať všeobecné zásady bezpečnosti a ochrany zdravia a rešpektovať usmernenia učiteľov na predchádzanie úrazom.

- Všetci žiaci školy sú povinní rešpektovať dozor konajúcich učiteľov školy.
- Zo zdravotných dôvodov nie je povolené používať v škole ako prezuvky tenisky a cvičky.
- Každý žiak je povinný mať v škole hygienické vrecúško s toaletnými potrebami.
- Žiak ochraňuje svoje zdravie a zdravie spolužiakov. Žiaci nesmú v škole ani v areáli školy fajčiť, piť alkoholické nápoje, používať toxické látky a drogy.
- Žiak dôsledne dodržiava hygienické zásady - dôsledne si umyje ruky po použití WC i pred každým jedlom.
- Triedny učiteľ je povinný na začiatku školského roka zabezpečiť pre žiakov svojej triedy vhodné veľkosti nábytku a každý vyučujúci by mal dbať na to, aby žiak dodržoval správnu vzdialenosť pri písaní a čítaní.
- Každý pedagóg je povinní zohľadňovať zrakové, sluchové postihnutie i výšku vzrastu žiaka. Odporúčanie: vydať platný zasadací poriadok.
- V prevádzkových priestoroch sa žiak správa tak, aby nezapríčiňoval zvyšovanie prašnosti a neohrozoval vlastnú bezpečnosť a bezpečnosť spolužiakov.
- Pred začatím činnosti, pri ktorej vzniká riziko úrazu, pedagóg je preukázateľne povinný poučiť a upozorniť žiakov na ich možné nebezpečenstvo vzniku úrazu.
- Prvú predlekársku pomoc je povinný poskytnúť každý zamestnanec školy.
- Ak žiak utrpel úraz, musí o tom informovať zodpovedného pedagogického zamestnanca / vyučujúceho, dozor konajúceho, triedneho , vychovávateľku.../.
- Pedagóg, ktorý poskytol prvú predlekársku pomoc žiakovi je povinný o úraze alebo onemocnení informovať rodičov žiaka.
- Každý školský úraz treba evidovať v knihe školských úrazov a každé ošetrenie úrazu je povinné zapísať do zošita ošetrení úrazov.
- Ak úraz žiaka alebo iné zhoršenie zdravotného stavu si vyžaduje neodkladnú lekársku pomoc, škola zabezpečí pre žiaka pedagogický doprovod, ktorý podá ošetrujúcemu lekárovi informácie o vzniku a príčinách úrazu a informáciu o poskytnutej predlekárskej prvej pomoci.

VI. Správanie sa žiaka na verejnosti

- Žiak sa vo verejných zariadeniach (puby, bistrá, reštaurácie...) nesmie zdržiavať v spojitosti s hrou na automatoch a inými hrami, ktoré sú v týchto zariadeniach nainštalované.
- Žiak sa môže zúčastniť filmového, divadelného predstavenia alebo iného kultúrneho a zábavného programu ak nie je program nevhodný pre školskú mládež. Večerného predstavenia sa môže žiak zúčastniť iba v doprovode rodiča alebo ním poverenej osoby.
- Vo večerných hodinách sa žiak zdržiava doma, odporúčané večierky:
  - Večerné hodiny:
    I. stupeň: od 1.10. - do 31.03.....od 19,00 h.
    od 1.04. - do 30.09.....od 20,00 h.
    II. stupeň : od 1.10. - do 31.03 .....od 20,00 h.
    od 1.04. - do 30.09. .....od 21,00 h.
- Na školských výletoch, exkurziách, plaveckom výcviku, v škole v prírode sa žiaci riadia pokynmi pedagógov.

VII. Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Článok 1

Všeobecná časť

Pri dodržiavaní zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní škola a školské zariadenie postupuje podľa Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní (ďalej len „Štandardy“), ktoré vydáva MŠVVaM SR a ich znenie je súčasťou dodatku školského poriadku.

Štandardy sú **základné pravidlá, princípy a postupy predchádzania a eliminácie segregácie vo výchove a vzdelávaní. Ich uplatňovanie prispieva k dodržiavaniu princípov výchovy a vzdelávania podľa školského zákona v školách a školských zariadeniach**. Vychádzajú z ustanovení Dohovoru o právach dieťaťa:

Článok 2 ods. 1: Zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

Článok 2 ods. 2: Urobiť potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3 ods. 1: Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

Článok 29 ods. 1: Výchova a vzdelávanie dieťaťa má smerovať k:

a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho jedinečných daností a duševných a fyzických schopností v ich najvyššej možnej miere;
b) rozvíjaniu úcty k ľudským právam a základným slobodám a k zásadám zakotveným v Charte Organizácie Spojených národov;
c) rozvíjaniu úcty k rodičom, k vlastnej kultúrnej, jazykovej a hodnotovej identite a k hodnotám krajiny, v ktorej dieťa žije i k hodnotám krajiny svojho pôvodu a k iným kultúram
d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlaví a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;
e) rozvíjaniu úcty k prírodnému prostrediu.”

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie sú rozpracovaním a realizáciou praktickej časti Metodickej príručky desegregácie vo výchove a vzdelávaní.

Štandardy v prepojení na metodickú príručku napomáhajú naplneniu princípu *„zákazu všetkých foriem diskriminácie a obzvlášť segregácie“*. Segregáciu vo výchove a vzdelávaní definuje školský zákon nasledovne: *„konanie alebo opomenutie konania, ktoré je v rozpore so zásadou rovnakého zaobchádzania podľa osobitného predpisu a v dôsledku ktorého dochádza alebo by mohlo dôjsť k priestorovému, organizačnému alebo sociálnemu vylúčeniu skupiny detí a žiakov alebo účastníkov výchovy a vzdelávania alebo k ich oddelenému vzdelávaniu okrem vzdelávania poskytovaného v súlade s medzinárodnou zmluvou, ktorou je*

Slovenská republika viazaná pri uplatňovaní práv národnostných menšín na výchovu a vzdelanie v jazyku príslušnej národnostnej menšiny a pri vytváraní podmienok na vzdelávanie detí so zdravotným znevýhodnením alebo nadaním a žiakov so zdravotným znevýhodnením alebo s nadaním so zohľadnením ich vôle a záujmov a vôle a záujmov ich zákonných zástupcov, ak je účasť na takom vzdelávaní voliteľná a zodpovedá úprave podmienok výchovy a vzdelávania podľa tohto zákona, osobitne pre výchovu a vzdelávanie na rovnakom stupni vzdelania."

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní sa týkajú všetkých oblastí, ktoré upravuje školský poriadok podľa školského zákona (Zákon č. 245/2008 Z. z., § 153 ods. 1):

- ✓ výkon práv a povinností žiakov a ich zákonných zástupcov v škole, pravidlá vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy,
- ✓ prevádzka a vnútorný režim školy,
- ✓ podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia detí a žiakov a ich ochrany pred sociálno-patologickými javmi, diskrimináciou alebo násilím,
- ✓ podmienky nakladania s majetkom, ktorý škola alebo školské zariadenie spravuje, ak tak rozhodne zriaďovateľ.

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní definujeme ako Štandardy postojov a hodnôt a Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní.

Článok 2

Štandardy dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní

Štandardy postojov a hodnôt

Základným predpokladom pre úspešné zavedenie štandardov, ktoré zabezpečia proces prevencie, či odstraňovania segregácie vo výchove a vzdelávaní je zásadný posun v oblasti postojového a hodnotového nastavenia, kultivácie verejného diskurzu a medziľudských vzťahov všetkých aktérov vzdelávania, ktorí prichádzajú na pôde škôl do kontaktu so žiakmi a poslucháčmi.

Spoločnosť 21. storočia potrebuje občanov, ktorí majú také hodnoty, postoje, schopnosti, poznanie a kritické myslenie, aby mohli fungovať ako demokratickí a interkultúrne kompetentní občania. Postojové a hodnotové štandardy sú definované na základe kľúčových ukazovateľov (deskriptorov), ktoré boli vytvorené Radou Európy v dokumente Referenčný rámec kompetencií pre demokratickú kultúru. Deskriptory sú popisy a vysvetlenia týkajúce sa konkrétneho žiadúceho správania všetkých aktérov vo vzdelávaní:

- ✓ Zaobchádzať so všetkými ľuďmi bez rozdielu s rešpektom,
- ✓ Vyjadrovať úctu všetkým bez rozdielu a vnímať rozmanitosť ako príležitosť a prínos pre školu pri príprave a realizovaní aktivít výchovno-vzdelávacieho procesu.
- ✓ Vyjadrovať druhým ľuďom uznanie ako rovnocenným ľudským bytostiam.
- ✓ Rešpektovať ľudí rôzneho vierovyznania.
- ✓ Rešpektovať ľudí, ktorí majú odlišné politické názory.
- ✓ Prejavovať záujem spoznať presvedčenia, hodnoty, tradície a pohľady druhých ľudí na svet.
- ✓ Dávať priestor druhým ľuďom na vyjadrenie sa.
- ✓ Preukázať prebratie zodpovednosti za svoje skutky.
- ✓ Ospravedlniť sa, pokiaľ niekomu ublížim.
- ✓ Vyjadrovať vôľu a záujem spolupracovať a pracovať s druhými ľuďmi na presadzovaní spoločných záujmov.

Štandardy vyplývajúce z definície segregácie vo výchove a vzdelávaní:

- ✓ Škola a školské zariadenie pri uplatňovaní Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vypracuje Plán uplatňovania Štandardov dodržiavania zákazu segregácie vo výchove a vzdelávaní a využíva Metodickú príručku desegregácie vo výchove a vzdelávaní vydanú Ministerstvom školstva, vedy, výskumu a športu SR.

a) Štandardy priestorovej desegregácie:

- ✓ Do všetkých priestorov školy alebo školského zariadenia, určených pre žiakov alebo poslucháčov, je umožnený rovný (nediskriminačný) prístup všetkým žiakom a poslucháčom. Škola alebo školské zariadenie nemá priestory a budovy vyhradené pre jednotlivé skupiny žiakov vytvorené za účelom ich vylučovania alebo neprípustného oddeľovania na základe ktoréhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- ✓ Škola alebo školské zariadenie v rámci výchovno-vzdelávacieho procesu využíva priestory, ktoré spĺňajú normy stanovené regionálnymi úradmi verejného zdravotníctva, pričom výchovno-vzdelávací proces žiadnej zo skupín neprebieha v priestoroch, ktorých kvalita je výrazne rozdielna oproti iným priestorom.
- ✓ Ak má škola alebo školské zariadenie v jednotlivých vekových kohortách zastúpenie žiakov rôzneho etnického, národného alebo sociálneho pôvodu, farby pleti alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona, má vytvorené triedy, v ktorých je vyvážené zastúpenie žiakov alebo poslucháčov týchto skupín.

b) Štandardy organizačnej desegregácie:

- ✓ Škola alebo školské zariadenie má nastavenú organizáciu školského vyučovania a denný program tak, aby nedochádzalo k vylučovaniu a neprípustnému oddeľovaniu niektorej skupiny žiakov a poslucháčov.
- ✓ Všetky skupiny žiakov školy a školského zariadenia majú stanovené rovnaké vzdelávacie štandardy, na základe ktorých pedagogickí zamestnanci, odborní zamestnanci a ďalší zamestnanci vytvárajú učebné osnovy školského vzdelávacieho programu. Úpravy je možné realizovať len u žiakov, ktorým to určuje individuálny vzdelávací program, individuálny učebný plán alebo poskytnuté podporné opatrenia.
- ✓ Všetky skupiny žiakov a poslucháčov majú umožnený rovný prístup k materiálno-technickému vybaveniu, učebným materiálom a iným vzdelávacím pomôckam výchovno-vzdelávacieho procesu prislúchajúcemu danému ročníku alebo stupňu vzdelávania.
- ✓ Škola alebo školské zariadenie je povinné využiť všetky dostupné prostriedky, nástroje a metódy, aby umožnila prístup ku vzdelávaniu v maximálnej miere všetkým skupinám žiakov aj v prípade krízových udalostí v škole. Po ukončení krízovej udalosti je škola povinná realizovať príslušné podporné opatrenia na kompenzáciu prípadných výpadkov vo výchove a vzdelávaní, ktoré nemohli byť v maximálnej miere riešené počas krízovej situácie.

c) Štandardy sociálnej desegregácie

- ✓ Škola alebo školské zariadenie využíva potrebné a dostupné inkluzívne podporné opatrenia na podporu sociálneho začlenenia žiakov a poslucháčov a vytváranie pozitívnej podporujúcej sociálnej klímy v škole a školskom zariadení, ktorá prispieva k destigmatizácii a odstraňovaniu stereotypov a predsudkov.
- ✓ Škola alebo školské zariadenie organizuje a podporuje programy neformálneho vzdelávania a mimoškolské aktivity smerujúce k vytvoreniu priaznivej sociálnej klímy a

interkultúrneho porozumenia v rámci školy alebo školského zariadenia, medzi žiakmi ako aj rodičmi.

- ✓ Škola alebo školské zariadenie prijíma, vzdeláva a vychováva všetky skupiny žiakov a poslucháčov podľa platných právnych predpisov bez vylučovania a neprípustného oddeľovania na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- ✓ V škole alebo školskom zariadení neexistujú procesy, postupy a usporiadania (ani na úrovni tried), ktoré vylučujú alebo neprípustne oddeľujú skupiny žiakov alebo poslucháčov na základe akéhokoľvek chráneného dôvodu uvedeného v antidiskriminačnom zákone.
- ✓ Škola alebo školské zariadenie umožňuje všetkým skupinám žiakov a poslucháčov, aby sa pre napĺňanie a rozvoj svojho potenciálu zapájali do aktivít a súťaží, ktoré sama organizuje, alebo sú škole a školskému zariadeniu sprostredkované, a aktívne ich k tomu motivuje a podporuje.
- ✓ Škola alebo školské zariadenie pri hodnotení žiakov alebo poslucháčov nekoná diskriminačne len na základe ich príslušnosti k niektorej sociálnej alebo etnickej skupine alebo iného chráneného dôvodu podľa antidiskriminačného zákona.

VIII. Prevencia a riešenie šikanovania detí a žiakov v školskom prostredí

Čl. 1
Úvodné ustanovenie

Riaditeľka Spojenej školy, Opatovská cesta 101, Košice (ďalej škola) v súlade so Smernicou **č. 1/2025** k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školách a školských zariadeniach vydanou Ministerstvom školstva, výskumu, vývoja a mládeže Slovenskej republiky s účinnosťou 1. februára 2025 vydáva vnútornú smernicu k prevencii a riešeniu šikanovania detí a žiakov v školskom prostredí. Táto smernica upravuje základné znaky, formy a prejavy šikanovania detí a žiakov (ďalej len „žiak“) v školách a školských zariadeniach (ďalej len „škola“), postupy prevencie a metódy riešenia šikanovania v nadväznosti na zodpovednosť školy a školského zariadenia podľa § 144 ods. 1 písm. o) a § 153 ods. 1 zákona a na práva žiaka podľa § 144 ods. 1 písm. i) a k) zákona **č. 245/2008** Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) v znení neskorších predpisov zákonom č. 138/2019 Z. z. o pedagogických zamestnancoch a odborných zamestnancoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, § 2 a 2a zákona č. 365/2004 Z. z. o rovnakom zaobchádzaní v niektorých oblastiach a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon) v znení neskorších predpisov a čl. 28 ods. 2 Dohovoru o právach dieťaťa.

Čl. 2
Základné ustanovenia

(1) Na účel tejto smernice sa rozumie

a) **šikanovaním** v škole obťažovanie[1]) formou spravidla opakujúceho sa nežiaduceho správania šikanujúceho voči šikanovanému, ktoré je motivované úmyslom získať nad šikanovaným prevahu, šikanovaného ponížiť alebo získať vynútené mocenské postavenie, v dôsledku ktorého dochádza alebo môže dôjsť k vytváraniu zastrašujúceho, nepriateľského, zahanbujúceho, ponižujúceho, potupujúceho, zneucťujúceho, zámerne zraňujúceho alebo urážajúceho prostredia vo forme verbálneho šikanovania, fyzického šikanovania, psychického šikanovania, emocionálneho šikanovania, nebezpečného elektronického obťažovania alebo nebezpečného prenasledovania,

b) **priamym šikanovaním** šikanovanie, pri ktorom šikanujúci zameriava svoje konanie priamo na šikanovaného opakujúcim sa úmyselným verbálnym, psychickým, emocionálnym alebo fyzickým násilím, pri ktorom sú spravidla prítomní aj účastníci šikanovania; je spojené s cieľom získať prevahu v kolektíve,

c) **nepriamym šikanovaním** šikanovanie, pri ktorom šikanujúci používa metódy a nástroje vzťahového násilia a emocionálneho vydierania, najmä v podobe prehliadania, ignorovania, zámerného vyčleňovania šikanovaného z kolektívu, šírenia nepravdivých alebo znevažujúcich informácií, citlivých zvukových záznamov (audiozáznamov), obrazových záznamov (videozáznamov) alebo zvukovo-obrazových (audiovizuálnych) záznamov o šikanovanom alebo manipulovaním názorov a postojov ostatných členov sociálnej skupiny k šikanovanému,

d) **šikanujúcim** žiak alebo skupina žiakov, ktorí opakovane psychicky alebo fyzicky ubližujú šikanovanému,

e) **šikanovaným** žiak alebo skupina žiakov, ktorí sú vystavení šikanovaniu,

f) **účastníkom šikanovania** žiak alebo skupina žiakov, ktorí sú prítomní pri šikanovaní, alebo ktorí majú o šikanovaní vedomosť a nie sú šikanujúcimi ani šikanovanými,

g) **dôvodom šikanovania** najmä osobitná charakteristika šikanovaného spočívajúca spravidla v jeho zdravotnom znevýhodnení, pohlaví, náboženskom vyznaní alebo viere, príslušnosti k národnosti alebo k etnickej skupine, sexuálnej orientácii alebo rodovej identite, jazyku, sociálnom, spoločenskom alebo majetkovom postavení jeho rodiny, alebo iná osobná charakteristika spojená spravidla s nosením okuliarov, nadváhou alebo nízkou pohybovou gramotnosťou,

h) **verbálnym šikanovaním** opakované nadávanie, urážanie, posmievanie sa, dobiedzanie, vyhrážanie sa fyzickým útokom, navádzanie na fyzický útok, prikazovanie šikanovanému vykonať určitý úkon proti jeho vôli, zastrašovanie, vydieranie alebo vylúčenie šikanovaného z kolektívu,

i) **fyzickým šikanovaním** nežiaduci a nechcený fyzický kontakt pre šikanovaného, pri ktorom šikanujúci šikanovaného opakovane bije, udiera, sáče alebo kope do neho, podráža ho alebo hádže do neho rôzne predmety, skrýva, poškodzuje, privlastňuje si alebo ničí veci šikanovaného,

j) **psychickým šikanovaním a emocionálnym šikanovaním** ubližovanie negatívnym ovplyvňovaním psychiky, emócií, nálady a duševného rozpoloženia šikanovaného, najmä

[1]) § 2a ods. 4 zákona č. 365/2004 Z. z o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou a o zmene a doplnení niektorých zákonov (antidiskriminačný zákon).

opakovaným ponižovaním, zosmiešňovaním, zahanbovaním, opovrhovaním, ohováraním v jeho neprítomnosti, rozširovaním nepravdivých informácií alebo urážaním rodinných príslušníkov alebo blízkych osôb,

k) **elektronickým šikanovaním (ďalej len „kyberšikanovanie“)** verbálne, psychické šikanovanie a emocionálne šikanovanie uskutočňované v kybernetickom priestore bez fyzického kontaktu šikanujúceho a šikovaného prostriedkami informačnej a komunikačnej technológie, ktoré môže mať aj anonymnú povahu, a pri ktorom šikanujúci dokáže uskutočniť útoky z rôznych miest, pričom šikanovaný sa o napadnutí nemusí okamžite dozvedieť a nemusí byť schopný identifikovať šikanujúceho; zverejnené informácie, fotografie, audiozáznamy a videozáznamy môžu byť prístupné veľkému počtu osôb a môže byť náročné ich odstrániť z kybernetického priestoru.

(2) Na účel tejto smernice sa za šikanovanie nepovažuje

a) **jednorazový alebo impulzívny prejav násilia alebo agresie** medzi žiakmi akútnym neovládnutím emócií, ktoré bezprostredne odznievajú,

b) **prejav násilia alebo agresie** medzi žiakmi mimo školy, ktorý nevyplýva zo vzťahov medzi žiakmi v škole, okrem kyberšikanovania,

c) **nezhoda** medzi zamestnancom školy a žiakom súvisiaca s výchovnovzdelávacím procesom.

(3) Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu trestného činu[2]), kedy môže byť šikanujúci od veku 14 rokov trestne stíhaný najmä za trestný čin

a) ublíženia na zdraví,[3])
b) obmedzovania osobnej slobody,[4])
c) lúpeže,[5])
d) vydierania,[6])
e) hrubého nátlaku,[7])
f) nátlaku,[8])
g) porušovania domovej slobody,[9])
h) sexuálneho násilia,[10])
i) sexuálneho zneužívania,[11])
j) krádeže,[12])
k) neoprávneného užívania cudzej veci,[13])
l) poškodzovania cudzej veci,[14])

[2]) § 8 Trestného zákona.
[3]) § 155 Trestného zákona.
[4]) § 183 Trestného zákona.
[5]) § 188 Trestného zákona.
[6]) § 189 Trestného zákona.
[7]) § 190 a 191 Trestného zákona.
[8]) § 192 Trestného zákona.
[9]) § 194 Trestného zákona.
[10]) § 200 Trestného zákona.
[11]) § 201 až 203 Trestného zákona.
[12]) § 212 Trestného zákona.
[13]) § 215 Trestného zákona.

m) nebezpečného vyhrážania sa,[15])
n) nebezpečného prenasledovania,[16])
o) výroby detskej pornografie,[17])
p) rozširovania detskej pornografie,[18])
q) prechovávania detskej pornografie a účasti na detskom pornografickom predstavení[19]) alebo
r) ohovárania.[20])

(4) Šikanovanie môže napĺňať skutkovú podstatu priestupku proti
a) občianskemu spolunažívaniu[21]) alebo
b) majetku.[22])

(5) Skutočnosť, že šikanujúci nie je trestne zodpovedný z dôvodu nízkeho veku,[23]) nie je prekážkou na podanie žaloby vo veci náhrady škody.

(6) Zamestnanec školy, ktorému je známy prípad šikanovania a neprijme žiadne opatrenie k prevencii a riešeniu šikanovania, môže byť trestne stíhaný najmä za trestný čin

a) neprekazenia trestného činu,[24])
b) neoznámenia trestného činu[25]) alebo
c) ublíženia na zdraví.[26])

---

[14]) § 245 a 246 Trestného zákona.
[15]) § 360 Trestného zákona.
[16]) § 360a Trestného zákona.
[17]) § 368 Trestného zákona.
[18]) § 369 Trestného zákona.
[19]) § 370 Trestného zákona.
[20]) § 373 Trestného zákona.
[21]) § 49 zákona č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov.
[22]) § 50 zákona č. 372/1990 Zb.
[23]) § 22 Trestného zákona.
[24]) § 341 Trestného zákona.
[25]) § 340 Trestného zákona.
[26]) § 155 až 158 Trestného zákona.

IX. Komisionálne skúšky, opravné skúšky, opakovanie ročníka v základnej a strednej škole

Žiak sa klasifikuje podľa výsledkov komisionálnej skúšky:

- ak vykonáva **rozdielovú skúšku v stredných školách**,
- ak je **skúšaný v náhradnom termíne**,
- ak žiak alebo zákonný zástupca **požiada o preskúšanie** žiaka,
- ak sa **preskúšanie koná na podnet riaditeľa školy**,
- ak vykonáva **opravné skúšky**,
- v štúdiu podľa **individuálneho učebného plánu** v stredných školách,
- v prípade **oslobodenia žiaka od povinnosti dochádzať do školy**,
- **pri praktických skúškach a skúškach z hlavného odboru štúdia** na konci prvého a druhého polroka na školách so vzdelávacím programom **umeleckého zamerania a konzervatóriách,**
- v štúdiu **jednotlivých vyučovacích predmetov**,
- pri plnení **osobitného spôsobu školskej dochádzky**,
- **pri individuálnom vzdelávaní**,
- vo vzdelávaní v základných školách na získanie nižšieho stredného vzdelania,
- o možnosti vykonať komisionálnu skúšku rozhodne riaditeľ školy.

Komisia pre komisionálne skúšky (ďalej len "*komisia*") má najmenej troch členov. Komisia sa skladá:

- z **predsedu**, ktorým je spravidla riaditeľ školy alebo ním poverený učiteľ alebo majster odbornej výchovy, skúšajúceho učiteľa, ktorým je spravidla učiteľ alebo majster odbornej výchovy vyučujúci žiaka príslušný vyučovací predmet, a
- **prísediaceho**, ktorý spĺňa kvalifikačné predpoklady pre príslušný alebo príbuzný vyučovací predmet.

Výsledok komisionálnej skúšky **vyhlási predseda komisie verejne v deň konania skúšky**. Výsledok každej komisionálnej skúšky **je pre klasifikáciu žiaka konečný**.

Ak žiak alebo zákonný zástupca žiaka **má pochybnosti o správnosti klasifikácie** na konci prvého a druhého polroka, **môže do troch pracovných dní odo dňa vydania vysvedčenia požiadať** riaditeľa školy **o vykonanie komisionálnej skúšky** (ak je vyučujúcim riaditeľ školy, o preskúšanie žiaka možno požiadať príslušný orgán miestnej štátnej správy). Preskúšať žiaka **nemožno**, **ak bol** v klasifikačnom období z tohto vyučovacieho predmetu **hodnotený na základe komisionálnej skúšky**.

Riaditeľ školy môže **povoliť prítomnosť zákonného zástupcu** žiaka na jeho komisionálnom preskúšaní.

X. Individuálne štúdium, štúdium v zahraničí

Na požiadanie zákonného zástupcu z dôvodov aktívnej záujmovej činnosti žiaka alebo zo zdravotných dôvodov doložených príslušným potvrdením, môže riaditeľ školy povoliť žiakovi individuálny študijný plán alebo študijné úľavy, individuálne vzdelávanie. Pokiaľ žiak spolu s rodinou dlhší čas žije v zahraničí, môže riaditeľ školy vyhovieť žiadosti zákonného zástupcu žiaka a povoliť štúdium žiaka na škole obdobného typu v zahraničí.

Riaditeľ školy stanoví, z ktorých predmetov bude musieť žiak na konci školského roka vykonať rozdielové skúšky. Určí tiež ich záväzné termíny.

XI. Školské stravovanie

- Každý žiak, ktorý sa chce stravovať je povinný včas vyplatiť stravné poštovou poukážkou, alebo cez účet.
- Vstup jedálne je povolený iba stravujúcim sa žiakom.
- V školskej jedálni sa žiaci zdržujú iba počas konzumácie stravy .
- V jedálni sa správajú disciplinovane, riadia sa pokynmi zamestnancov v jedálni.
- Prevzatú a zaplatenú stravu stravník všetku konzumuje v jedálni , vrátene ovocia, jogurtov.
- Po konzumácii stravy je stravník povinný ním použitý kuchynský riad a príbor vrátiť do odkladacieho okienka pre použitý riad.
- V prípade, že žiak rozleje časť stravy na podlahu, oznámi túto skutočnosť a pracovníčky jedálne zabezpečia odstránenie nedostatku, ktorý býva príčinou školského alebo pracovného úrazu.
- Ak žiak časť stravy rozleje na jedálenský stôl, tento nedostatok si odstráni sám alebo požiada pracovníčku jedálne o uvedenie stola do dobrého hygienického stavu.

XII. Základné práva a povinnosti učiteľov

1) Práva a povinnosti učiteľov

- Okrem práv a povinností uvedených v pracovného poriadku zamestnancov školy pedagogickí zamestnanci:
- Sledujú oznamy na tabuli zástupcu pre VaV (ďalej ZVV) školy a zmenu rozvrhu hodín.
- ak vo výnimočných prípadoch učiteľ musí opustiť pracovisko v pracovnom čase, je povinný to oznámiť riaditeľke školy, prípadne zástupcovi.
- Triedni učitelia oznámia žiakom zmenu rozvrhu zverejneného na tabuli ZVV na nasledujúci deň.
- Každý vyučujúci je povinný zapísať chýbajúcich žiakov do triednej knihy na začiatku vyučovacej hodiny.
- Každý vyučujúci po skončení vyučovania skontroluje triedu, v ktorej vyučoval poslednú hodinu (čistotu, stoličky).

2) Povinnosti pedagogického dozoru

- Pedagogický dozor nad žiakmi plní funkciu bezpečnostnú a preventívnu. Umožňuje pedagogickým zamestnancom školy priamy styk so žiakmi a tým aj aktívne, výchovné pôsobenie na žiakov mimo výchovno-vzdelávacieho procesu. Zamestnanci pri pedagogickom dozore sledujú a kontrolujú činnosť žiakov, sú oprávnení dávať im primerané príkazy a poučenia.
- Pedagogický dozor nad žiakmi v škole, resp. mimo školy patrí medzi povinnosti pedagogických zamestnancov a zahŕňa sa do ich týždenného pracovného času, nie pedagogického úväzku.
- Vykonáva sa pri všetkých organizačných formách vyplývajúcich z výchovno-vzdelávacieho procesu, učebných osnov, podujatí organizovaných školou, napr. pri súťažiach, olympiádach, kultúrnych, telovýchovných a športových vystúpeniach a pod.
- Týždenný pracovný čas pedagogických zamestnancov pozostáva z času, počas ktorého pedagogickí zamestnanci vykonávajú vyučovaciu činnosť a výchovnú činnosť, a z času, počas ktorého vykonávajú ostatné činnosti súvisiace s pedagogickou prácou a prácou ustanovenou v pracovnom poriadku.
- Medzi činnosti súvisiace s pedagogickou prácou patrí (okrem osobnej prípravy na vyučovanie, prípravy učebných pomôcok a materiálu na vyučovanie, vedenie dokumentácie školy, opravy písomných a grafických prác žiakov, starostlivosť o kabinety, knižnice, klubovne, laboratóriá, školské dielne a pozemky, účasť na poradách zvolaných riaditeľom školy, účasť na združeniach rodičov resp. rodičovskej rady a pod.) aj vykonávanie pedagogického dozoru nad žiakmi priamo v škole, vrátane areálu školy resp. mimo školy.
- Pedagogický dozor učiteľ/pedagogický zamestnanec vykonáva teda zásadne v rámci prác súvisiacich s vyučovaním a výchovnou činnosťou, či už v škole alebo mimo školy v súlade s osobitnými predpismi a podľa pokynov riaditeľky školy.
- V škole vykonáva učiteľ/pedagogický zamestnanec dozor nad žiakmi pred vyučovaním, cez prestávky, po vyučovaní, pri ostatnej výchovno-vzdelávacej činnosti vyplývajúcej z učebných osnov. Pri zabezpečovaní dozoru nad žiakmi v školách sa postupuje podľa rozvrhu dozorov,

schválených riaditeľom školy, ktorý je vyvesený na viditeľnom a dostupnom mieste. Dozor nad žiakmi v škole sa začína 15 minút pred začiatkom vyučovania a končí sa odchodom žiakov zo školy po skončení vyučovania. Ak riaditeľ školy povolí niektorým žiakom, predovšetkým tým, ktorí majú bydlisko mimo obvodu školy, zdržiavať sa v škole cez poludnie, pred vyučovaním alebo po ňom dlhšie ako je pravidlo, zabezpečí, aby títo žiaci nezostali bez dozoru. V takom prípade v rozvrhu dozoru určí, ako sa tento dozor zabezpečí.

- Mimo školy vykonáva učiteľ (pedagogický zamestnanec) dozor nad žiakmi pri praktickom vyučovaní, pri plaveckom výcviku, počas účasti žiakov na súťažiach, resp. pri ich príprave a na iných podujatiach organizovaných školou, pri vychádzke, výlete a exkurzii.
- Ak sa žiaci pohybujú v skupinách alebo útvaroch po verejných komunikáciách, pedagogickí zamestnanci poverení dozorom sú povinní dbať na predpisy o cestnej premávke.

XIII. Základné práva a povinnosti rodičov a verejnosti školskej komunity

1) Práva a povinnosti rodiča

- Rodičom a iným osobám nie je dovolené vstupovať počas vyučovania do priestorov školy a vyrušovať učiteľa na vyučovacej hodine, pokiaľ tak nebude prípadne vopred dohodnuté a povolené riaditeľkou školy, alebo jeho zástupcom. Rodičia môžu úradné záležitosti vybavovať denne v úradných hodinách po vopred dohodnutom stretnutí, prípadne po dohovore o poskytovanej konzultácii.
- Informácie o žiakoch môžu zákonní zástupcovia získať na triednych aktívoch rodičovského združenia, alebo prostredníctvom vopred dohovorenej konzultácie s triednym, či iným učiteľom.
- Rodič má plnú zodpovednosť za svoje dieťa v čase mimo vyučovania.

2) Spolupráca školy a rodiny

- Škola priebežne informuje rodičov o správaní a prospechu žiaka. Jedným z prostriedkov je žiacka knižka /ŽK/. Do ŽK sa vpisujú iba dôležité oznamy.
- Učiteľ oznamuje rodičom nielen nepriaznivé správy o ich deťoch, ale aj kladné hodnotenia a pochvaly. Forma zápisu v ŽK musí byť premyslená a taktná.
- Pred zápisom do žiackej knižky učiteľ vždy zváži, či v danom prípade nie je vhodnejší spôsob styku s rodičmi napr. rozhovor po triednej schôdzke, list rodičom, pozvanie rodičov do školy, návšteva v rodine.

3) Požiadavky na verejnosť

- Každý návštevník, ktorý vstúpi do objektu školy, je povinný ohlásiť sa službe a uviesť účel návštevy.
- Verejnosti nie je dovolené vstupovať do priestorov školy počas vyučovania a po vyučovaní, pokiaľ to nie je vopred dohodnuté a povolené riaditeľom školy, alebo jeho zástupcom.

- Lektor (alebo iná osoba, ktorá zabezpečuje výchovno-vzdelávaciu, záujmovú či inú dohodnutú činnosť v školských priestoroch) je zodpovedný za kvalitu odvedenej práce v zmysle stanovených legislatívnych noriem.
- Ďalej za bezpečnosť a ochranu zdravia zverených žiakov a zúčastnených zamestnancov školy na predmetnej činnosti ako aj za ochranu školského majetku. Prevádzkovanie činnosti je späté s dodržiavaním daného školského poriadku a všetkých interných smerníc školy.

Tento školský poriadok nadobúda platnosť od dňa 1. septembra 2025

V Košiciach 1.9.2025 .....

Mgr. Denisa Ivančinová
poverená riaditeľka školy

Prílohy:

ŠKOLSKÝ PORIADOK MATERSKEJ ŠKOLY

ŠKOLSKÝ PORIADOK ŠKOLSKÉHO KLUBU DETÍ

DOHOVOR O PRÁVACH DIEŤAŤA

ŠKOLSKÝ PORIADOK MATERSKEJ ŠKOLY

Úvodné ustanovenie

Školský poriadok MŠ je organizačnou pracovnou právnou normou školy, ktorá je právnym subjektom. Vypracovaný je na základe Zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov,(ďalej len školský zákon), v znení vyhlášky č. 541/2021 Z. z. o materskej škole v znení neskorších predpisov (ďalej len vyhláška o MŠ) a zákona 596/2004 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o štátnej správe v školstve).

Práva a povinnosti dieťaťa a zákonného zástupcu

Dieťa má právo na:

- rovnoprávny prístup ku vzdelaniu,
- bezplatné vzdelanie pre päťročné deti pred začiatkom plnenia povinnej školskej dochádzky v materských školách,
- vzdelanie v štátnom jazyku a materinskom jazyku v rozsahu ustanovenom zákonom,
- individuálny prístup rešpektujúci jeho schopnosti a možnosti, nadanie a zdravotný stav v rozsahu ustanovenom zákonom,
- úctu k jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnostnej a etnickej príslušnosti,
- poskytovanie poradenstva a služieb spojených s výchovou a vzdelávaním,
- výchovu a vzdelávanie v bezpečnom a hygienicky vyhovujúcom prostredí,
- organizáciu výchovy a vzdelávania primeranú jeho veku, schopnostiam, záujmom, zdravotnému stavu a v súlade so zásadami psychohygieny,
- úctu k svojej osobe a na zabezpečenie ochrany proti fyzickému, psychickému a sexuálnemu násiliu,
- na informácie týkajúce sa jeho osoby a jeho výchovno- vzdelávacích výsledkov,
- na individuálne vzdelávanie za podmienok ustanovených zákonom podľa § 24.
- dieťa so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami má právo na výchovu a vzdelávanie s využitím špecifických foriem a metód, ktoré zodpovedajú jeho potrebám, a na vytvorenie nevyhnutných podmienok, ktoré túto výchovu a vzdelávanie umožňujú.
- Dieťa so špeciálnymi výchovno- vzdelávacími potrebami má právo používať pri výchove a vzdelávaní špeciálne učebnice a špeciálne didaktické a kompenzačné pomôcky.

Dieťa je povinné:

- neobmedzovať svojím konaním práva ostatných osôb zúčastňujúcich sa výchovy a vzdelávania,
- dodržiavať školský poriadok školy a ďalšie vnútorné predpisy školy,
- chrániť pred poškodením majetok školy a majetok, ktorý škola alebo školské zariadenie využíva na výchovu a vzdelávanie,
- konať tak, aby neohrozoval svoje zdravie a bezpečnosť, ako aj zdravie a bezpečnosť ďalších osôb zúčastňujúcich sa na výchove a vzdelávaní,
- ctiť si ľudskú dôstojnosť svojich spolužiakov a zamestnancov školy alebo školského zariadenia,

- rešpektovať pokyny zamestnancov školy alebo školského zariadenia, ktoré sú v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi, vnútornými predpismi, vnútornými predpismi školy a dobrými mravmi.

Zákonný zástupca dieťaťa ma právo:
- vybrať pre svoje dieťa školu alebo školské zariadenie, ktoré poskytuje výchovu a vzdelávanie podľa tohto zákona, zodpovedajúce schopnostiam, zdravotnému stavu, záujmom a záľubám dieťaťa, jeho vierovyznaniu, svetonázoru, národnosti a etnickej príslušnosti, právo na slobodnú voľbu školy alebo školského zariadenia možno uplatňovať v súlade s možnosťami výchovno-vzdelávacej sústavy,
- žiadať, aby sa v rámci výchovy a vzdelávania v škole alebo školskom zariadení poskytovali deťom a žiakom informácie a vedomosti vecne a mnohostranne v súlade so súčasným poznaním sveta a v súlade s princípmi a cieľmi výchovy a vzdelávania podľa zákona,
- oboznámiť sa s výchovno-vzdelávacím programom školy alebo školského zariadenia a školským poriadkom,
- byť informovaný o výchovno-vzdelávacích výsledkoch svojho dieťaťa,
- na poskytovanie poradenských služieb vo výchove a vzdelávaní svojho dieťaťa,
- zúčastňovať sa výchovy a vzdelávania po predchádzajúcom súhlase riaditeľa školy, na edukačných aktivitách určených ročným plánom školy,
- vyjadrovať sa k výchovno-vzdelávaciemu programu školy alebo školského zariadenia.

Zákonný zástupca je povinný:
- vytvoriť pre dieťa podmienky na prípravu na výchovu a vzdelávanie v škole
- dodržiavať podmienky výchovno-vzdelávacieho procesu svojho dieťaťa určené školským poriadkom,
- dbať na sociálne a kultúrne zázemie dieťaťa a rešpektovať jeho špeciálne výchovnovzdelávacie potreby,
- informovať školu o zmene zdravotnej spôsobilosti jeho dieťaťa, jeho zdravotných problémoch alebo iných závažných skutočnostiach, ktoré by mohli mať vplyv na priebeh výchovy a vzdelávania,
- prihlásiť dieťa na plnenie povinnej školskej dochádzky,
- predložiť škole lekárske potvrdenie, ak neprítomnosť dieťaťa z dôvodu ochorenia trvá dlhšie ako tri po sebe nasledujúce dni.

Prevádzka a vnútorný režim materskej školy

Charakteristika materskej školy

Materská škola je 5-triedna. Poskytuje celodennú výchovnú starostlivosť deťom vo veku od dvoch do šesť rokov a deťom s možnosťou pokračovať v povinnom predprimárnom vzdelávaní do veku sedem rokov. Materská škola poskytuje deťom aj možnosť poldenného pobytu.

Prevádzka materskej školy

Materská škola je v prevádzke v pracovných dňoch od 06.30 - 17.00 hod.
Riaditeľka materskej školy: Mgr. Denisa Ivančinová
Zástupca riaditeľky pre materskú školu: Mgr. Jozef Kuzma
Konzultačné hodiny: každý pracovný deň od 6.30 hod do 8.00 hod počas ranného filtra a na základe telefonického dohovoru na osobnom stretnutí.

Prevádzka materskej školy prebieha v čase školského vyučovania, v čase letných školských prázdnin je prevádzka materskej školy prerušená najmenej v rozsahu troch týždňov, z pravidla v mesiaci august.

Podmienky prijatia dieťaťa do materskej školy

Deti sa do materskej školy prijímajú v čase prijímacieho konania v mesiaci máj školského roka, z pravidla k začiatku školského roka, alebo v priebehu školského roka, pokiaľ je voľná kapacita v materskej škole.

Deti sa prijímajú na základe podanej žiadosti o prijatie zákonného zástupcu dieťaťa a vyjadrenia a odporúčania poradenského zariadenia.

K prihláške je potrebné doložiť rodný list dieťaťa, preukaz poistenca zdravotnej poisťovne , vyjadrenie lekára pre deti a dorast, odborného lekára s medicínskou diagnostikou dieťaťa so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami do špeciálnej materskej školy.

Písomné Rozhodnutie o prijatí dieťaťa do materskej školy sa vydáva najneskôr do 30. júna príslušného kalendárneho roka. Tento termín sa vzťahuje na zápis detí na nový školský rok, ktorý začína 1. septembra.

Prijatiu dieťaťa môže predchádzať adaptačný alebo diagnostický pobyt dieťaťa po dohode rodiča s riaditeľkou materskej školy. O forme pobytu sa rozhodne s prihliadnutím na individuálne osobitosti dieťaťa.

Dochádzka detí do materskej školy

Spôsob dochádzky a spôsob stravovania dohodne rodič s riaditeľkou materskej školy alebo triednym učiteľom. V prípade dochádzky dieťaťa v priebehu dňa dohodne rodič čas jeho príchodu a spôsob stravovania tak, aby nenarušil priebeh činností ostatných detí.

Prevzatie dieťaťa môže pedagogický zamestnanec odmietnuť ak zistí, že jeho zdravotný stav nie je vhodný na prijatie do materskej školy.
Neprítomnosť dieťaťa a odhlásenie zo stravy oznámi rodič vopred, najneskôr do 08,00 hod. v deň neprítomnosti dieťaťa.

Najneskôr do 15 pracovných dní od začiatku neprítomnosti dieťaťa ohlási rodič dôvod a predpokladaný čas jeho neprítomnosti. Ak je neprítomnosť dlhšia ako 30 po sebe nasledujúcich dní, oznámi riaditeľke dôvod neprítomnosti písomne.

Ak rodič do 15 pracovných dní neoznámi riaditeľke dôvod neprítomnosti dieťaťa, alebo závažným spôsobom poruší opakovane poruší školský poriadok materskej školy, riaditeľka po predchádzajúcom upozornení rodiča môže rozhodnúť o ukončení dochádzky dieťaťa do predškolského zariadenia.

Úhrada príspevkov na čiastočnú úhradu nákladov v MŠ

Riaditeľka školy odsúhlasila výšku mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov spojených s prevádzkou MŠ, ktorého zriaďovateľom je orgán štátnej správy v školstve, vo výške 7,5 % sumy životného minima. **V**ýšku životného minima na Slovensku upravuje Ministerstvo práce, sociálnych vecí a rodiny SR**,** a to každoročne k 1. júlu**.** Tento proces sa riadi zákonom č. 601/2003 Z. z. o životnom minime.

Tento príspevok sa uhrádza vopred do 10. dňa príslušného kalendárneho mesiaca, ktorý predchádza kalendárnemu mesiacu, za ktorý sa príspevok uhrádza. Ostatné podmienky úhrady príspevku sú stanovené školským zákonom.

V prípade, že rodič neuhradí uvedený poplatok v stanovenom termíne, riaditeľka materskej školy môže po predchádzajúcom upozornení rodiča rozhodnúť o ukončení dochádzky dieťaťa do materskej školy.

Rámcová organizácia dňa detí v materskej škole

06.30- 08.30 : Schádzanie detí, hry a hrové činnosti
08.30- 08.45 : EDUKAČNÁ AKTIVITA: RANNÝ KRUH
08.45- 09.00 : Činnosti zabezpečujúce správnu životosprávu
09.00- 09.15 : POHYBOVÉ A RELAXAĆNÉ CVIČENIA
09.15- 09.45 : Desiata
09.45- 10.00 : Činnosti zabezpečujúce správnu životosprávu
10.00- 10.35 : EDUKAĆNÁ AKTIVITA
10.35- 10.50 : Činnosti zabezpečujúce správnu životosprávu, príprava na pobyt vonku
10.50- 11.50 : POBYT VONKU
11.50- 12.00 : Činnosti zabezpečujúce správnu životosprávu
12.00- 12.20 : Obed
12.20- 12.30 : Činnosti zabezpečujúce správnu životosprávu, príprava na odpočinok
12.30- 14.15 : Odpočinok
14.15- 14.30 : POHYBOVÉ A RELAXAČNÉ CVIČENIA
14.30- 14.45 : Činnosti zabezpečujúce správnu životosprávu
14.45- 15.00 : Olovrant
15.00- 15.30 : EDUKAČNÁ AKTIVITA, hry a hrové činnosti

Preberanie detí

Dieťa od rodičov osobne preberá učiteľka, ktorá zaň zodpovedá od jeho prevzatia až po odovzdanie rodičovi, alebo pedagógovi, ktorý ho v práci strieda.
V prípade, že rodič do 15,30 hod. nevyzdvihne dieťa z MŠ, učiteľka vykoná tieto kroky:

1. telefonicky kontaktuje rodiča, iných príbuzných
2. odvedie dieťa domov

3. ak nie sú rodičia doma, zoberie dieťa domov k sebe, pričom na dvere MŠ vyvesí oznam, o tom, kde si majú rodičia dieťa vyzdvihnúť
4. Ak si rodič nevyzdvihne dieťa z MŠ 2x po dobe prevádzky školy, bude dieťa vylúčené.

Organizácia v šatni

Do šatne majú rodičia prístup. Pri prezliekaní a odkladaní vecí vedú rodičia v spolupráci s učiteľkou deti k samostatnosti a poriadkumilovnosti v rámci ich individuálnych možností.

Organizácia v umyvárni

Deti sa v umyvárni zdržiavajú len za prítomnosti učiteľky, ktorá ich učí základným hygienickým návykom a sebaobsluhe. Za celkovú organizáciu pobytu detí v umyvárni, uzatvorenie vody, spláchnutie WC a dodržiavanie príslušných hygienických, zdravotných a bezpečnostných predpisov zodpovedá učiteľka.

Organizácia v jedálni

Za organizáciu a výchovný proces v jedálni zodpovedá riaditeľka materskej školy a učiteľky. Učiteľky vedú deti k osvojeniu si základných návykov kultúrneho stravovania, v maximálnej miere pritom uplatňujú individuálny prístup k deťom. Počas jedla učiteľka deti nenásilne usmerňuje, podľa želania rodičov aj prikrmuje.

Pobyt detí vonku

Pobyt detí vonku obsahuje pohybové aktivity, vychádzky, edukačné aktivity apod. V záujme zdravého psychomotorického rozvoja dieťaťa sa realizuje každý deň. Výnimkou sú nepriaznivé klimatické podmienky.
Počas pobytu detí vonku je učiteľka povinná zabezpečiť deťom plnohodnotnú, organizovanú činnosť, venuje deťom zvýšenú pozornosť, dodržiava požiadavky bezpečnosti a ochrany ich zdravia v zmysle príslušných všeobecne záväzných právnych predpisov a pokynov riaditeľky materskej školy.

Organizácia odpočinku

Počas popoludňajšieho oddychu dbá učiteľka na primerané oblečenie. Zabezpečí pravidelné vetranie, ktoré neohrozí zdravie detí. Od odpočívajúcich detí neodchádza, individuálne pristupuje k deťom, ktoré nepociťujú potrebu spánku.

Starostlivosť o zdravie, bezpečnosť a hygienu detí

V starostlivosti o zdravie, hygienu a bezpečnosť detí zamestnankyne materskej školy sa riadia všeobecne záväznými právnymi predpismi, najmä § 7 vyhlášky MŠ SR č. 306/2008 o materskej škole, § 132 až 135 a §170 až 175 Zákonníka práce, zákonom NR SR č. 124/2006 Z. z. o bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, § 422 Občianskeho zákonníka, zákonom NR SR č.576/2004 Z. z. o zdravotnej starostlivosti, Zákonom NR SR 126/2006 Z. z. o verejnom zdravotníctve, pracovným poriadkom a internými pokynmi riaditeľky materskej školy.

ŠKOLSKÝ PORIADOK ŠKOLSKÉHO KLUBU DETÍ

Úvodné ustanovenie

Školský poriadok ŠKD je základnou organizačnou pracovno-právnou normou školy, ktorá je právnym subjektom. Vypracovaný je na základe Zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len školský zákon), v znení vyhlášky Ministerstva školstva, vedy, výskumu a športu Slovenskej republiky č. 22/2022 Z. z. o školských výchovno-vzdelávacích zariadeniach a zákona 596/2004 Z. z. o štátnej správe v školstve a školskej samospráve a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len zákon o štátnej správe v školstve).

Riadenie a organizácia ŠKD

Školský klub detí riadi riaditeľka školy a ňou poverená vedúca výchovy. Činnosť ŠKD je zameraná na výchovno-vzdelávaciu činnosť a uskutočňuje sa v ranných a popoludňajších hodinách počas pracovných dní.

Prevádzkový čas v ŠKD

Režim dňa v ŠKD:

06.30 - 07.30 hod príchod detí, ranná aktivita
11:25 - 13.10 hod oddychová aktivita
13.10 - 14.00 hod samoobslužná činnosť, obed
14.00 - 14:20 hod pobyt vonku
14:20 - 15.00 hod záujmová aktivita
15.00 - 15.10 hod olovrant
15:10 - 15:30 hod odchod na školský autobus
15.10 - 15.55 hod príprava na vyučovanie
15.55 - 17.00 hod spontánna aktivita, odchod domov

ŠKD je v prevádzke po celý školský rok, okrem dní pracovného pokoja, štátnych sviatkov a prázdnin denne od 6.30 hod do 17.00 hod

Zaraďovanie detí do ŠKD

Žiaci sa do ŠKD zaraďujú na základe písomnej žiadosti zákonných zástupcov, podanej najneskôr do 30. júna predchádzajúceho školského roka, najneskôr do 15. septembra. O zaradení do ŠKD rozhoduje riaditeľka školy, na rozhodnutie o prijatí do ŠKD sa nevzťahuje správny poriadok. Dieťa môže byť v školskom klube detí (ŠKD) počas celej doby, keď plní povinnú školskú dochádzku na základnej škole, teda spravidla od prípravného až po 4. ročník – v závislosti od kapacity a organizácie konkrétnej školy. Typicky od 6 do 10–11 rokov (mladší školský vek). Dieťa je možné z ŠKD odhlásiť len na základe písomnej žiadosti zákonného zástupcu.

Dochádzka detí do ŠKD

Rozsah dennej dochádzky, spôsob odchodu detí, prípadne záujmovú činnosť mimo ŠKD uvedie zákonný zástupca v žiadosti o prijatí dieťaťa do ŠKD. Prípadné zmeny v dochádzke a spôsobu odchodu oznamuje rodič písomne.
Dieťa možno v priebehu školského roka prihlásiť, alebo odhlásiť z ŠKD vždy 3 dni pred ukončením mesiaca. Za príchod dieťaťa do ranného klubu detí, ktorý je v prevádzke od 6.30 hod – 7.30 hod zodpovedajú rodičia. Deti z ranného klubu odchádzajú do tried v sprievode vychovávateľa o 7.40 hod. Zodpovedný vychovávateľ deti odovzdá službukonajúcemu učiteľovi na dozore alebo triednemu učiteľovi.
V prípade, že rodič neuhradí uvedený poplatok v stanovenom termíne, riaditeľka školy môže po predchádzajúcom upozornení rodiča rozhodnúť o ukončení dochádzky dieťaťa do ŠKD.

Starostlivosť o zdravie a bezpečnosť detí

Za bezpečnosť počas celého pobytu v klube zodpovedá vychovávateľ. Na krúžku vedúci krúžku, ktorý deti osobne prevezme a odovzdá vychovávateľovi. Prechod deti do iných tried zabezpečuje vychovávateľ. Ak sú vytvorené oddelenia z viacerých tried, zabezpečuje prechod detí ten vyučujúci, ktorý má poslednú vyučovaciu hodinu. Pri rôznych činnostiach, hrách a aktivitách je vychovávateľ povinný poučiť detí o bezpečnosti a dbať na bezpečnosť detí počas celej výchovno-vzdelávacej činnosti. Pri činnostiach organizovaných mimo objektu školy môže mať vychovávateľ najviac 8 detí. V prípade úrazu vychovávateľ poskytne dieťaťu prvú pomoc, oznámi to rodičom, vedeniu školy a spíše záznam o úraze. Nosenie drahých a nebezpečných predmetov do ŠKD nie je povolené. Deti majú osobné veci, ošatenie podľa možností označené. Z miesta podujatia môže byť dieťa uvoľnené len na základe písomného súhlasu rodiča. Ak zistí vychovávateľ u dieťaťa nevoľnosť, zvýšenú telesnú teplotu, upovedomí o tom telefonicky rodičov. Vychovávatelia školského klubu detí sú povinní priebežne monitorovať zmeny v správaní dieťaťa a v prípade oprávneného podozrenia zo zanedbávania, fyzického alebo psychického týrania, šikanovania alebo v prípade účasti dieťaťa na šikanovaní, užívaní drog, bezodkladne riešia daný problém, informujú vedenie školy a podľa potreby zákonných zástupcov. V prípade ohrozenia života dieťaťa pomáhajú zabezpečiť zdravotnícke ošetrenie.

Výchovno-vzdelávacia činnosť

Výchova a činnosť v školskom klube detí na našej škole sa delí na:

- rekreačná činnosť
- odpočinková činnosť
- záujmová činnosť
- príprava na vyučovanie

Výchova a vzdelanie mimo vyučovania sa v ŠKD realizuje v týchto tematických oblastiach:

- vzdelávacia
- spoločensko-vedná
- pracovno-technická
- prírodovedno-environmentálna
- esteticko-výchovná

- telovýchovná, zdravotná a športová

Príspevok na úhradu za pobyt detí v ŠKD

Výšku mesačného príspevku na čiastočnú úhradu nákladov spojených s činnosťou školského klubu detí, ktorého zriaďovateľom je orgán miestnej štátnej správy v školstve, určí riaditeľka školy, ak je ŠKD jej súčasťou, na jedného žiaka v sume neprevyšujúcej 7,5 % sumy životného minima pre nezaopatrené dieťa podľa osobitného predpisu. Tento príspevok sa uhrádza vopred do 10. dňa príslušného kalendárneho mesiaca, ktorý predchádza kalendárnemu mesiacu, za ktorý sa príspevok uhrádza v zmysle zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Riaditeľka školy môže rozhodnúť o znížení alebo odpustení príspevku, ak zákonný zástupca predloží doklad o tom, že je poberateľom dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke v hmotnej núdzi podľa osobitného predpisu.

Dokumentácia ŠKD

- triedna kniha
- osobný spis dieťaťa
- školský poriadok
- výchovný program
- plán práce
- rozvrh týždennej činnosti
- prehľad o rozsahu činnosti pedagogických zamestnancov
- zápisnice z rokovania metodického združenia
- ročný plán kontrolnej činnosti vedúceho pedagogického zamestnanca
- správy z kontrolnej činnosti Štátnej školskej inšpekcie
- evidencia školských úrazov detí
- registratúrny plán a registratúrny poriadok
- vyjadrenie zariadenia výchovnej prevencie a poradenstva pre žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami
- rozhodnutia riaditeľa

Školský poriadok školského klubu detí bol aktualizovaný dňa 1.9.2025

DOHOVOR O PRÁVACH DIEŤAŤA

104/1991 Zb.
Autor: Fed. min. zahraničných vecí
Platnosť od: 8.4.1991
Účinnosť od: 6.2.1991
Dátum uzatvorenia zmluvy: 20.11.1989
Dátum ratifikácie zmluvy: 7.1.1991
Uverejnené v Zbierke zákonov č. 22/1991 strana 502
OBLASŤ: ***Medzinárodné verejné právo***

Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou tohto Dohovoru,

majúc na zreteli, že podľa zásad vyhlásených v Charte Spojených národov je uznanie prirodzenej dôstojnosti a rovných a nescudziteľných práv všetkých príslušníkov ľudskej rodiny základom slobody, spravodlivosti a mieru vo svete,

majúc na mysli, že ľud Spojených národov v Charte znova potvrdil svoju vieru v základné ľudské práva, v dôstojnosť a hodnotu ľudskej osobnosti a že vyjadril svoje odhodlanie podporovať sociálny pokrok a zlepšovať životnú úroveň pri väčšej slobode,

uznávajúc, že Spojené národy vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv a v medzinárodných paktoch o ľudských právach vyhlásili a dohodli sa na tom, že každému prislúchajú v nich ustanovené práva, a to bez akéhokoľvek rozlišovania podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu alebo iného postavenia,

pamätajúc, že vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv Spojené národy vyhlásili, že detstvo má nárok na osobitnú starostlivosť a pomoc,

presvedčené, že rodina, ako základná jednotka spoločnosti a prirodzené prostredie pre rast a blaho všetkých svojich členov a najmä detí, musí mať nárok na potrebnú ochranu a takú pomoc, aby mohla bezo zbytku plniť svoju úlohu v spoločnosti,

uznávajúc, že v záujme plného a harmonického rozvoja osobnosti musí dieťa vyrastať v rodinnom prostredí, v atmosfére šťastia, lásky a porozumenia,

majúc na zreteli, že dieťa musí byť úplne pripravené žiť v spoločnosti vlastným životom a vychované v duchu ideálov vyhlásených v Charte Spojených národov, a to najmä v duchu mieru, dôstojnosti, znášanlivosti, slobody, rovnosti a solidarity,

majúc na mysli, že potreba zabezpečiť dieťaťu osobitnú starostlivosť bola zakotvená v Ženevskej deklarácii práv dieťaťa z r. 1924 a v Deklarácii práv dieťaťa prijatej Spojenými národmi v r. 1959 a uznaná vo Všeobecnej deklarácii ľudských práv, v Medzinárodnom pakte o občianskych a politických právach (najmä v článkoch 23 a 24), v Medzinárodnom pakte o hospodárskych, sociálnych a kultúrnych právach (najmä v článku 10) a v štatútoch a príslušných dokumentoch odborných organizácií a medzinárodných organizácií zaoberajúcich sa starostlivosťou o blaho detí,

majúc na mysli, že ako je uvedené v Deklarácii práv dieťaťa prijatej Valným zhromaždením Organizácie Spojených národov 20. novembra 1959, "dieťa pre svoju telesnú a duševnú

nezrelosť potrebuje osobitné záruky, starostlivosť a zodpovedajúcu právnu ochranu pred narodením aj po ňom",

pamätajúc na ustanovenia Deklarácie sociálnych a právnych zásad ochrany a zabezpečenia blaha detí, s osobitným ohľadom na vnútroštátnu a medzinárodnú úpravu umiestňovania do inštitúcií náhradnej starostlivosti, Minimálnych štandardných pravidiel OSN týkajúcich sa výkonu súdnictva za účasti mladistvých (Pekingské pravidlá), Deklarácie o ochrane žien a detí za mimoriadnych udalostí a za ozbrojených konfliktov,

uznávajúc, že vo všetkých krajinách sveta sú deti žijúce vo výnimočne obťažných podmienkach a že tieto deti vyžadujú osobitnú pozornosť,

berúc náležitý ohľad na význam tradícií a kultúrnych hodnôt každého národa pre ochranu a harmonický rozvoj dieťaťa,

uznávajúc význam medzinárodnej spolupráce pre zlepšovanie životných podmienok detí v každej krajine a najmä v rozvojových krajinách,

dohodli sa na nasledujúcom:

ČASŤ I

Článok 1

Na účely tohto Dohovoru sa dieťaťom rozumie každá ľudská bytosť mladšia ako osemnásť rokov, pokiaľ podľa právneho poriadku, ktorý sa na dieťa vzťahuje, nie je plnoletosť dosiahnutá skôr.

Článok 2

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou tohto Dohovoru, sa zaväzujú rešpektovať a zabezpečiť práva ustanovené týmto Dohovorom každému dieťaťu nachádzajúcemu sa pod ich jurisdikciou bez akejkoľvek diskriminácie podľa rasy, farby pleti, pohlavia, jazyka, náboženstva, politického alebo iného zmýšľania, národnostného, etnického alebo sociálneho pôvodu, majetku, telesnej alebo duševnej nespôsobilosti, rodu a iného postavenia dieťaťa alebo jeho rodičov alebo zákonných zástupcov.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, urobia všetky potrebné opatrenia na to, aby bolo dieťa chránené pred všetkými formami diskriminácie alebo trestania, ktoré vyplývajú z postavenia, činnosti, vyjadrených názorov alebo presvedčenia jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo členov rodiny.

Článok 3

1. Záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú zabezpečiť dieťaťu takú ochranu a starostlivosť, aká je nevyhnutná pre jeho blaho, pričom berú ohľad na práva a povinnosti jeho rodičov, zákonných zástupcov alebo iných jednotlivcov právne za neho zodpovedných, a robia pre to všetky potrebné zákonodarné a správne opatrenia.

3. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečia, aby inštitúcie, služby a zariadenia zodpovedné za starostlivosť a ochranu detí zodpovedali štandardom ustanoveným

kompetentnými úradmi, najmä v oblastiach bezpečnosti a ochrany zdravia, počtu a vhodnosti svojho personálu, ako aj kompetentného dozoru.

Článok 4

Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, urobia všetky potrebné zákonodarné, správne a iné opatrenia na vykonávanie práv uznaných týmto Dohovorom. Pokiaľ ide o hospodárske, sociálne a kultúrne práva, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uskutočňujú také opatrenia v maximálnom rozsahu svojich prostriedkov a v prípade potreby aj v rámci medzinárodnej spolupráce.

Článok 5

Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú rešpektovať zodpovednosť, práva a povinnosti rodičov alebo, v zodpovedajúcich prípadoch a v súlade s miestnou obyčajou, členov širšej rodiny alebo obce, zákonných zástupcov alebo iných osôb právne zodpovedných za dieťa, ktoré smerujú k zabezpečeniu jeho orientácie a usmerňovaniu pri výkone práv podľa Dohovoru v súlade s jeho rozvíjajúcimi sa schopnosťami.

Článok 6

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú, že každé dieťa má prirodzené právo na život.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú v najvyššej možnej miere zachovanie života a rozvoj dieťaťa.

Článok 7

1. Každé dieťa je registrované ihneď po narodení a má od narodenia právo na meno, právo na štátnu príslušnosť, a pokiaľ to je možné, právo poznať svojich rodičov a právo na ich starostlivosť.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú vykonávanie týchto práv v súlade so svojím vnútroštátnym zákonodarstvom a v súlade so svojimi záväzkami vyplývajúcimi z príslušných medzinárodnoprávnych dokumentov v tejto oblasti s osobitným dôrazom na to, aby dieťa nezostalo bez štátnej príslušnosti.

Článok 8

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú rešpektovať právo dieťaťa na zachovanie jeho totožnosti, včítane štátnej príslušnosti, mena a rodinných záväzkov v súlade so zákonom a s vylúčením nezákonných zásahov.

2. Ak je dieťa protizákonne alebo úplne pozbavené svojej totožnosti, zabezpečia mu štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, potrebnú pomoc a ochranu pre jej urýchlené obnovenie.

Článok 9

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečia, aby dieťa nemohlo byť oddelené od svojich rodičov proti ich vôli, ibaže príslušné úrady na základe súdneho rozhodnutia a v súlade s platným právom a v príslušnom konaní určia, že také oddelenie je potrebné v záujme dieťaťa. Také určenie môže byť nevyhnutné v niektorom konkrétnom prípade, napríklad, ak ide o zneužívanie alebo zanedbávanie dieťaťa rodičmi alebo ak rodičia žijú oddelene a treba rozhodnúť o mieste pobytu dieťaťa.

2. V akomkoľvek konaní podľa odseku 1 sa poskytuje všetkým dotknutým stranám možnosť zúčastniť sa na konaní a oznámiť svoje stanoviská.

3. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa oddeleného od jedného alebo oboch rodičov udržiavať pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi, ibaže by to bolo v rozpore so záujmami dieťaťa.

4. Ak oddelenie dieťaťa od rodičov je dôsledkom akéhokoľvek postupu štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru, ako je väzba, uväznenie, vypovedanie, deportácia alebo smrť (včítane smrti, ktorá nastala z akejkoľvek príčiny v dobe, keď dotyčná osoba bola v opatrovaní štátu) jedného alebo oboch rodičov dieťaťa, tento štát, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru, na požiadanie poskytne rodičom, dieťaťu, alebo prípadne inému členovi rodiny nevyhnutné informácie o mieste pobytu neprítomného (neprítomných) člena (členov) rodiny, ibaže by poskytnutie takej informácie odporovalo záujmu dieťaťa. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, okrem toho zabezpečia, aby podanie takej žiadosti samo o sebe nemalo žiadne nepriaznivé dôsledky pre dotknutú osobu (dotknuté osoby).

Článok 10

1. Za účelom spojenia rodiny a v súlade so záväzkom podľa čl. 9 ods. 1 štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, posudzujú žiadosti dieťaťa alebo jeho rodičov o vstup na územie štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru, alebo o jeho opustenie pozitívnym, humánnym a urýchleným spôsobom. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, ďalej zabezpečia, aby podanie takej žiadosti nemalo žiadne nepriaznivé dôsledky pre žiadateľa alebo členov jeho rodiny.

2. Dieťa, ktorého rodičia sa zdržiavajú v rôznych štátoch, má až na výnimočné okolnosti právo udržiavať pravidelné osobné kontakty a priame styky s oboma rodičmi. Za tým účelom a v súlade so svojím záväzkom podľa čl. 9 ods. 2 štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa a jeho rodičov opustiť ktorúkoľvek krajinu, aj svoju vlastnú, a vstúpiť do svojej vlastnej krajiny. Právo opustiť ktorúkoľvek krajinu podlieha iba takým obmedzeniam, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú potrebné na ochranu národnej bezpečnosti, verejného poriadku, verejného zdravia alebo morálky alebo práv a slobôd iných a ktoré sú v súlade s ostatnými právami uznanými v tomto Dohovore.

Článok 11

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia opatrenia na potieranie nezákonného premiestňovania detí do zahraničia a ich nenavracania späť.

2. Za tým účelom sa budú štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, usilovať o uzavretie dvojstranných a mnohostranných dohôd a o prístup k existujúcim dohodám.

Článok 12

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečujú dieťaťu, ktoré je schopné formulovať svoje vlastné názory, právo tieto názory slobodne vyjadrovať vo všetkých záležitostiach, ktoré sa ho dotýkajú, pričom sa názorom dieťaťa musí venovať patričná pozornosť zodpovedajúca jeho veku a úrovni.

2. Za tým účelom sa dieťaťu poskytuje najmä možnosť, aby sa vypočulo v každom súdnom alebo správnom konaní, ktoré sa ho dotýka, a to buď priamo, alebo prostredníctvom zástupcu alebo príslušného orgánu, pričom spôsob vypočutia musí byť v súlade s procedurálnymi pravidlami vnútroštátneho zákonodarstva.

Článok 13

1. Dieťa má právo na slobodu prejavu; toto právo zahŕňa slobodu vyhľadávať, prijímať a rozširovať informácie a myšlienky každého druhu, bez ohľadu na hranice, či už ústne, písomne alebo tlačou, prostredníctvom umenia alebo akýmikoľvek inými prostriedkami podľa voľby dieťaťa.

2. Výkon tohto práva môže podliehať určitým obmedzeniam, ale tieto obmedzenia budú iba také, aké ustanovuje zákon a ktoré sú potrebné:

a) na rešpektovanie práv alebo povesti iných;
b) na ochranu národnej bezpečnosti alebo verejného poriadku, verejného zdravia alebo morálky.

Článok 14

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa na slobodu myslenia, svedomia a náboženstva.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú práva a povinnosti rodičov, a v zodpovedajúcich prípadoch zákonných zástupcov, usmerňovať dieťa pri výkone jeho práva spôsobom, ktorý zodpovedá jeho rozvíjajúcim sa schopnostiam.

3. Sloboda prejavovať náboženstvo alebo vieru môže byť podrobená iba takým obmedzeniam, aké predpisuje zákon a ktoré sú potrebné na ochranu verejnej bezpečnosti, poriadku, zdravia alebo morálky alebo základných práv a slobôd iných.

Článok 15

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa na slobodu združovania a slobodu pokojného zhromažďovania.

2. Výkon týchto práv nesmie byť žiadnym spôsobom obmedzovaný s výnimkou tých obmedzení, ktoré ustanovuje zákon a ktoré sú potrebné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti alebo verejnej bezpečnosti, verejného poriadku, verejného zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

Článok 16

1. Žiadne dieťa nesmie byť vystavené svojvoľnému zasahovaniu do svojho súkromného života, rodiny, domova alebo korešpondencie ani nezákonným útokom na svoju česť a povesť.

2. Dieťa má právo na zákonnú ochranu proti takým zásahom alebo útokom.

Článok 17

Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú dôležitú funkciu hromadných oznamovacích prostriedkov a zabezpečujú dieťaťu prístup k informáciám a materiálom z rôznych národných a medzinárodných zdrojov, najmä takým, ktoré sú zamerané na rozvoj sociálneho, duchovného a mravného blaha dieťaťa a tiež jeho telesného a duševného zdravia. Za tým účelom štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, povzbudzujú:

a) hromadné oznamovacie prostriedky k šíreniu informácií a materiálov, ktoré sú pre dieťa sociálne a kultúrne prospešné a ktoré zodpovedajú duchu článku 29 tohto Dohovoru,
b) medzinárodnú spoluprácu pri tvorbe, výmene a rozširovaní takých informácií a materiálov z rôznych kultúrnych, národných a medzinárodných zdrojov,

c) tvorbu a rozširovanie kníh pre deti,
d) hromadné oznamovacie prostriedky k tomu, aby brali osobitný ohľad na jazykové potreby detí patriacich k menšinovej skupine alebo domorodému obyvateľstvu,
e) tvorbu zodpovedajúcich zásad ochrany dieťaťa pred informáciami a materiálmi škodlivými pre jeho blaho, majúc na mysli ustanovenia článkov 13 a 18 Dohovoru.

Článok 18

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, vynaložia všetko úsilie na to, aby sa uznala zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Rodičia alebo v zodpovedajúcich prípadoch zákonní zástupcovia, majú prvotnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa. Základným zmyslom ich starostlivosti musí pritom byť záujem dieťaťa.

2. Za účelom zaručenia a podpory práv ustanovených týmto Dohovorom poskytujú štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, rodičom a zákonným zástupcom potrebnú pomoc pri plnení ich úlohy výchovy detí a zabezpečujú rozvoj inštitúcií, zariadení a služieb starostlivosti o deti.

3. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia všetky potrebné opatrenia na to, aby sa zabezpečilo právo detí pracujúcich rodičov využívať služby a zariadenia starostlivosti o deti, ktoré sú pre ne určené.

Článok 19

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia všetky potrebné zákonodarné, správne, sociálne a výchovné opatrenia na ochranu detí pred akýmkoľvek telesným alebo duševným násilím, urážaním alebo zneužívaním, včítane sexuálneho zneužívania, zanedbávaním alebo nedbanlivým zaobchádzaním, týznením alebo vykorisťovaním počas doby, keď sú v starostlivosti jedného alebo oboch rodičov, zákonných zástupcov alebo akýchkoľvek iných osôb starajúcich sa o dieťa.

2. Tieto ochranné opatrenia zahŕňajú podľa potreby účinné postupy na vytvorenie sociálnych programov zameraných na poskytnutie nevyhnutnej podpory dieťaťu a tým, ktorým sa zverilo, ako aj iné formy prevencie. Na účely zistenia, oznámenia, postúpenia, vyšetrovania, liečenia a následné sledovanie uvedených prípadov zlého zaobchádzania s deťmi zahŕňajú takisto podľa potreby postupy pre zásahy súdnych orgánov.

Článok 20

1. Dieťa dočasne alebo trvalo zbavené svojho rodinného prostredia alebo dieťa, ktoré vo vlastnom záujme nemôže byť ponechané v tomto prostredí, má právo na osobitnú ochranu a pomoc poskytovanú štátom.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečia takému dieťaťu v súlade so svojím vnútroštátnym zákonodarstvom náhradnú starostlivosť.

3. Táto starostlivosť môže okrem iného zahŕňať odovzdanie do výchovy, inštitút "kafala" podľa islamského práva, osvojenie a v potrebných prípadoch umiestnenie do vhodného zariadenia starostlivosti o deti. Pri voľbe riešenia treba brať potrebný ohľad na žiadúcu kontinuitu vo výchove dieťaťa a na jeho etnický, náboženský, kultúrny a jazykový pôvod.

Článok 21

Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru a ktoré uznávajú a (alebo) povoľujú systém osvojenia, zabezpečia, aby sa v prvom rade bral do úvahy záujem dieťaťa, a:

a) zabezpečia, aby osvojenie dieťaťa povoľovali len na to kompetentné orgány, ktoré v súlade s príslušným zákonom a v ustanovenom konaní na základe všetkých zodpovedajúcich a spoľahlivých informácií určia, že osvojenie je prípustné z hľadiska postavenia dieťaťa vo vzťahu k rodičom, príbuzným a zákonným zástupcom a že, ak sa to vyžaduje, dotknuté osoby dali vedomý súhlas na osvojenie po takom prejednaní, ktoré sa môže ukázať ako potrebné;
b) uznávajú, že osvojenie v cudzej krajine možno považovať za náhradný spôsob starostlivosti o dieťa, pokiaľ dieťa nemožno odovzdať do výchovy v zariadení starostlivosti o deti alebo rodine osvojiteľa alebo sa oň nemožno starať iným vhodným spôsobom v krajine jeho pôvodu;
c) zabezpečia, aby dieťa osvojené v inej krajine využívalo rovnaké záruky a práva, ktoré by platili v prípade osvojenia vo vlastnej krajine;
d) robia všetky opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby osvojenie v cudzej krajine neviedlo k neoprávnenému finančnému zisku zúčastnených osôb;
e) podporujú v nevyhnutných prípadoch ciele tohto článku uzavieraním dvojstranných alebo mnohostranných dohôd alebo zmlúv a v ich rámci sa usilujú o to, aby umiestnenie dieťaťa do starostlivosti v inej krajine uskutočňovali na to príslušné úrady alebo orgány.

Článok 22

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia opatrenia potrebné na zabezpečenie toho, aby dieťa žiadajúce o priznanie postavenia utečenca alebo ktoré sa v súlade s platným medzinárodným alebo vnútroštátnym právom a postupom považuje za utečenca, nech už je v sprievode svojich rodičov, iných osôb, alebo bez sprievodu, dostalo potrebnú ochranu a humanitárnu pomoc pri využívaní práv ustanovených týmto Dohovorom a inými dokumentami v oblasti medzinárodného humanitárneho práva a ľudských práv, ktorého sú uvedené štáty zmluvnými stranami.

2. Za tým účelom štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, podporujú, ak to budú považovať za potrebné, súčinnosť v úsilí Spojených národov a iných príslušných medzivládnych organizácií alebo nevládnych organizácií spolupracujúcich so Spojenými národmi na ochranu a pomoc takému dieťaťu a na vyhľadávanie rodičov alebo iných členov rodiny dieťaťa - utečenca s cieľom získať informácie potrebné na jeho opätovné spojenie s rodinou. Ak rodičov alebo iných členov rodiny nemožno nájsť, poskytuje sa dieťaťu rovnaká ochrana ako každému inému dieťaťu z akéhokoľvek dôvodu trvale alebo prechodne zbavenému svojej rodiny, ako je ustanovené týmto Dohovorom.

Článok 23

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú, že duševne alebo telesne postihnuté dieťa má požívať plný a riadny život v podmienkach zabezpečujúcich dôstojnosť, podporujúcich sebadôveru a umožňujúcich aktívnu účasť dieťaťa v spoločnosti.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo postihnutého dieťaťa na osobitnú starostlivosť, v závislosti od rozsahu existujúcich zdrojov podporujú a zabezpečujú oprávnenému dieťaťu a osobám, ktoré sa oň starajú, požadovanú pomoc zodpovedajúcu stavu dieťaťa a situácii rodičov alebo iných osôb, ktoré sa o dieťa starajú.

3. Uznávajúc osobitné potreby postihnutého dieťaťa sa pomoc v súlade s odsekom 2 poskytuje podľa možnosti bezplatne, s ohľadom na finančné zdroje rodičov alebo iných osôb, ktoré sa o dieťa starajú, a je určená na zabezpečenie účinného prístupu postihnutého dieťaťa k vzdelaniu, profesionálnej príprave, zdravotnej starostlivosti, rehabilitačnej starostlivosti, príprave na zamestnanie a odpočinok, a to spôsobom vedúcim k dosiahnutiu čo najväčšieho zapojenia dieťaťa do spoločnosti a čo najvyššieho stupňa rozvoja jeho osobnosti, včítane jeho kultúrneho a duchovného rozvoja.

4. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, v duchu medzinárodnej spolupráce podporujú výmenu zodpovedajúcich informácií v oblasti preventívnej zdravotnej starostlivosti a medicínskeho, psychologického a funkčného liečenia v prípade postihnutých detí, včítane rozširovania a prístupu k informáciám týkajúcim sa metód rehabilitačnej výchovy a profesionálnej prípravy na to, aby štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, mohli zlepšovať svoje možnosti a znalosti a prehĺbiť tak svoje skúsenosti v týchto oblastiach. V tomto smere sa berie osobitný ohľad na potreby rozvojových krajín.

Článok 24

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa na dosiahnutie najvyššie dosiahnuteľnej úrovne zdravotného stavu a na využívanie liečebných a rehabilitačných zariadení. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa usilujú o zabezpečenie toho, aby žiadne dieťa nebolo pozbavené svojho práva na prístup k takým zdravotníckym službám.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sledujú plné uskutočňovanie tohto práva a najmä robia potrebné opatrenia:

a) na znižovanie dojčenskej a detskej úmrtnosti;
b) na zabezpečenie nevyhnutnej lekárskej pomoci a zdravotníckej starostlivosti pre všetky deti s dôrazom na rozvoj základnej lekárskej starostlivosti;
c) na potieranie chorôb a podvýživy tiež v rámci základnej lekárskej starostlivosti, okrem iného tiež využívaním ľahko dostupnej technológie a poskytovaním dostatočne výživnej stravy a čistej pitnej vody, pričom sa berie ohľad na nebezpečenstvá a riziká znečistenia životného prostredia;
d) na poskytnutie zodpovedajúcej starostlivosti matkám pred aj po pôrode;
e) na zabezpečenie toho, aby všetky zložky spoločnosti, najmä rodičia a deti, boli informované o zdraví a výžive detí, prednostiach kojenia, hygiene, sanitárnych podmienkach prostredia detí aj o predchádzaní nešťastným prípadom, a aby mali prístup k vzdelaniu a boli podporované pri využívaní týchto základných znalostí;
f) na rozvoj osvety a služieb v oblasti preventívnej zdravotnej starostlivosti, poradenskej služby pre rodičov a výchovy k plánovanému rodičovstvu.

3. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia všetky účinné a potrebné opatrenia na odstránenie všetkých tradičných praktík škodiacich zdraviu detí.

4. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú podporovať medzinárodnú spoluprácu na postupné dosiahnutie plného uskutočňovania práva uznaného v tomto článku. V tejto súvislosti sa berie osobitný zreteľ na potreby rozvojových krajín.

Článok 25

Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa, ktoré zverili príslušné orgány do starostlivosti, ochrany alebo liečenia telesného alebo duševného zdravia

náhradnému zariadeniu, na pravidelné hodnotenie zaobchádzania s dieťaťom a všetkých ďalších okolností spojených s jeho umiestnením.

Článok 26

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo každého dieťaťa na výhody sociálneho zabezpečenia včítane sociálneho poistenia a robia nevyhnutné opatrenia na dosiahnutie plného uskutočňovania tohto práva v súlade s vnútroštátnym právom.

2. Tieto výhody sa podľa situácie poskytujú s ohľadom na zdroje a možnosti dieťaťa a osôb, ktoré sa oň starajú, ako aj s ohľadom na všetky ďalšie hľadiská, ktoré sú spojené so žiadosťou o poskytnutie týchto výhod podanou dieťaťom alebo v prospech dieťaťa.

Článok 27

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo každého dieťaťa na životnú úroveň nevyhnutnú pre jeho telesný, duševný, duchovný, mravný a sociálny rozvoj.

2. Rodič(ia) alebo iné osoby, ktoré sa o dieťa starajú, nesú v rámci svojich schopností a finančných možností základnú zodpovednosť za zabezpečenie životných podmienok nevyhnutných pre rozvoj dieťaťa.

3. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, v súlade s podmienkami daného štátu a v rámci svojich možností robia potrebné opatrenia pre poskytovanie pomoci rodičom a iným osobám, ktoré sa o dieťa starajú, na uskutočňovanie tohto práva a v prípade potreby poskytujú materiálnu pomoc a podporné programy, najmä v oblasti zabezpečenia potravín, šatstva a bývania.

4. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia všetky opatrenia nevyhnutné na zabezpečenie obnovy starostlivosti o dieťa zo strany rodičov alebo iných osôb, ktoré nesú za dieťa finančnú zodpovednosť, nech už na území štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru, alebo v zahraničí. Najmä v tých prípadoch, keď osoby, ktoré nesú za dieťa finančnú zodpovednosť, žijú v inom štáte než dieťa, štáty ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, podporujú prístup k medzinárodným dohodám alebo uzavieranie takých dohôd a takisto tak dosahujú iné zodpovedajúce dohody.

Článok 28

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa na vzdelanie a s cieľom postupného uskutočňovania tohto práva a na základe rovných možností najmä:

a) zavádzajú pre všetky deti bezplatné a povinné základné vzdelanie;
b) podnecujú rozvoj rôznych foriem stredného vzdelania zahŕňajúceho všeobecné a odborné vzdelanie, robia ho prijateľným a dostupným pre každé dieťa a prijímajú iné zodpovedajúce opatrenia, ako je zavádzanie bezplatného vzdelania a, v prípade potreby, poskytovanie finančnej podpory;
c) všetkými vhodnými prostriedkami sprístupňujú vysokoškolské vzdelanie pre všetky podľa schopností;
d) sprístupňujú všetkým deťom informácie a poradenskú službu v oblasti vzdelania a odbornej prípravy na povolanie;
e) prijímajú opatrenie na podporu pravidelnej školskej dochádzky a na zníženie počtu tých, ktorí školu nedokončia.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia všetky opatrenia nevyhnutné na to, aby sa disciplína v škole zabezpečovala spôsobom zlučiteľným s ľudskou dôstojnosťou dieťaťa a v súlade s týmto Dohovorom.

3. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, rozvíjajú a podporujú medzinárodnú spoluprácu vo veciach týkajúcich sa vzdelania, najmä s cieľom prispieť k odstráneniu nevedomosti a negramotnosti vo svete a s cieľom uľahčiť prístup k vedecko-technickým poznatkom a moderným metódam výuky. V súvislosti s tým sa bude brať osobitný ohľad na rozvojové krajiny.

Článok 29

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zhodujú, že výchova dieťaťa má smerovať k:

a) rozvoju osobnosti dieťaťa, jeho nadania a rozumových aj fyzických schopností v čo najširšom objeme;
b) výchove zameranej na posilňovanie úcty k ľudským právam a základným slobodám, a tiež k zásadám zakotveným v Charte Spojených národov;
c) výchove zameranej na posilňovanie úcty k rodičom dieťaťa, k svojej vlastnej kultúre, jazyku a hodnotám, k národným hodnotám krajiny trvalého pobytu, ako aj krajiny jeho pôvodu, a k iným civilizáciám;
d) príprave dieťaťa na zodpovedný život v slobodnej spoločnosti v duchu porozumenia, mieru, znášanlivosti, rovnosti pohlavia a priateľstva medzi všetkými národmi, etnickými, národnostnými a náboženskými skupinami a osobami domorodého pôvodu;
e) výchove zameranej na posilňovanie úcty k prírodnému prostrediu.

2. Žiadna časť tohto článku alebo článku 28 sa nesmie vykladať spôsobom obmedzujúcim slobodu jednotlivcov a organizácií zriaďovať a riadiť výchovné inštitúcie. Za všetkých okolností je však potrebné zabezpečiť dodržiavanie princípov ustanovených v odseku 1 tohto článku a podmienok, aby vzdelanie poskytované týmito inštitúciami zodpovedalo minimálnym štandardom ustanoveným štátom.

Článok 30

V tých štátoch, v ktorých existujú etnické, náboženské alebo jazykové menšiny alebo osoby domorodého pôvodu, nesmie sa dieťaťu patriacemu k takejto menšine alebo domorodému obyvateľstvu odopierať právo spoločne s príslušníkmi svojej skupiny používať vlastnú kultúru, vyznávať a praktikovať svoje vlastné náboženstvo a používať svoj vlastný jazyk.

Článok 31

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa na odpočinok a voľný čas, na účasť na hre a oddychovej činnosti zodpovedajúcej jeho veku, ako aj na slobodnú účasť na kultúrnom živote a umeleckej činnosti.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú a zabezpečujú právo dieťaťa na všestrannú účasť na kultúrnom a umeleckom živote a napomáhajú to, aby sa deťom poskytovali zodpovedajúce a rovné možnosti v kultúrnej, umeleckej oblasti, oddychovej činnosti a využívaní voľného času.

Článok 32

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa na ochranu pred hospodárskym vykorisťovaním a pred vykonávaním akejkoľvek práce, ktorá môže byť preň nebezpečná, alebo brániť jeho vzdelávaniu, alebo ktorá by škodila zdraviu dieťaťa alebo jeho telesnému, duševnému, duchovnému, mravnému alebo sociálnemu rozvoju.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, prijímajú zákonodarné, správne, sociálne a výchovné opatrenia na zabezpečenie vykonávania tohto článku. Za tým účelom a s ohľadom na príslušné ustanovenia iných medzinárodných dokumentov štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, najmä:

a) určia najnižšiu vekovú hranicu alebo hranice pre vstup do zamestnania;
b) určia zodpovedajúcu úpravu pracovného času a podmienok zamestnania;
c) určia zodpovedajúce pokuty alebo iné sankcie na účinné zabezpečenie plnenia tohto článku.

Článok 33

Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, prijímajú všetky nevyhnutné opatrenia, včítane zákonodarných, správnych, sociálnych a kultúrnych opatrení, na ochranu detí pred nezákonným užívaním narkotických a psychotropných látok definovaných príslušnými medzinárodnými zmluvami a na zabránenie využívania detí pri ich nezákonnej výrobe a obchodovaní s týmito látkami.

Článok 34

Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú chrániť dieťa pred všetkými formami sexuálneho vykorisťovania a sexuálneho zneužívania. Na zabezpečenie tohto záväzku štáty najmä prijímajú nevyhnutné vnútroštátne, dvojstranné a mnohostranné medzinárodné opatrenia na zabránenie:

a) zvádzania alebo donucovania detí k akejkoľvek nezákonnej sexuálnej činnosti;
b) využívania detí na prostitúciu alebo na iné nezákonné sexuálne praktiky za účelom finančného obohacovania;
c) využívania detí v pornografii a pri výrobe pornografických materiálov za účelom finančného obohacovania.

Článok 35

Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, prijímajú všetky nevyhnutné vnútroštátne, dvojstranné a mnohostranné opatrenia na zabránenie únosu detí, predávaniu detí a obchodovaniu s nimi za akýmkoľvek účelom a v akejkoľvek podobe.

Článok 36

Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, chránia dieťa pred všetkými ostatnými formami vykorisťovania, ktoré akýmkoľvek spôsobom škodia blahu dieťaťa.

Článok 37

Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zabezpečia, aby:

a) žiadne dieťa nebolo podrobené mučeniu alebo inému krutému, neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu. Za trestné činy spáchané osobami mladšími

ako osemnásť rokov sa nebude ukladať trest smrti a trest odňatia slobody na doživotie bez možnosti prepustenia na slobodu;

b) žiadne dieťa nebolo nezákonne alebo svojvoľne pozbavené slobody. Zatknutie, zadržanie alebo uväznenie dieťaťa sa vykonáva v súlade so zákonom a používa sa len ako krajné opatrenie a na najkratší potrebný čas;

c) s každým dieťaťom pozbaveným slobody sa zaobchádzalo s ľudskosťou a s úctou k vrodenej dôstojnosti ľudskej bytosti a spôsobom, ktorý berie ohľad na potreby osoby daného veku. Predovšetkým musí byť každé také dieťa umiestnené oddelene od dospelých, iba ak by sa uvážilo, že neoddeľovať ho od dospelých je v jeho vlastnom záujme, a s výnimkou závažných okolností musí mať právo udržiavať písomný a priamy styk so svojou rodinou;

d) každé dieťa pozbavené slobody malo právo okamžitého prístupu k právnej alebo inej zodpovedajúcej pomoci, ako aj na právo odvolávať sa na súd alebo iný právomocný, nezávislý a nestranný orgán proti rozhodnutiu o odňatí slobody a v každom takom prípade na prijatie neodkladného rozhodnutia.

Článok 38

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú uznávať a zabezpečovať dodržovanie noriem medzinárodného humanitárneho práva, ktoré sa na ne vzťahujú v prípade ozbrojených konfliktov a ktoré sa dotýkajú dieťaťa.

2. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia všetky vykonateľné opatrenia na zabezpečenie toho, aby sa osoby, ktoré nedosiahli vek pätnástich rokov, priamo nezúčastnili na bojových akciách.

3. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zdržujú povolávania do svojich ozbrojených síl osôb mladších ako pätnásť rokov. Pri povolávaní osôb, ktoré dosiahli vek pätnásť rokov, ale mladších ako osemnásť rokov, prijímajú prednostne osoby staršie.

4. V súlade so svojimi záväzkami podľa medzinárodného humanitárneho práva, ktoré majú vzťah k ochrane civilného obyvateľstva za ozbrojených konfliktov, štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, prijímajú všetky vykonateľné opatrenia na zabezpečenie ochrany detí postihnutých konfliktom a starostlivosti o ne.

Článok 39

Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, robia všetky nevyhnutné opatrenia na podporu telesného a duševného zotavenia a sociálnej reintegrácie dieťaťa, ktoré je obeťou akejkoľvek formy zanedbania, využívania za účelom finančného obohacovania alebo zneužívania, mučenia alebo inej formy krutého, neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestania alebo ozbrojeného konfliktu. Zotavenie a reintegrácia sa uskutočňujú v mieste a prostredí podporujúcom zdravie, sebaúctu a dôstojnosť dieťaťa.

Článok 40

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, uznávajú právo dieťaťa obvineného, obžalovaného alebo uznaného za vinné z porušenia trestného práva na také zaobchádzanie, ktoré rozvíja zmysel dieťaťa pre dôstojnosť a česť, ktoré znovu posilňuje úctu dieťaťa k ľudským právam a základným slobodám iných a berie ohľad na vek dieťaťa, napomáha znovuzačlenenie a zapojenie dieťaťa do prospešného pôsobenia v spoločnosti.

2. Za tým účelom a s ohľadom na príslušné ustanovenia medzinárodnoprávnych dokumentov štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, najmä zabezpečujú, aby:

a) žiadne dieťa nebolo obvinené, obžalované alebo uznané za vinné z porušenia trestného práva pre konanie alebo opomenutie, ktoré nezakazovalo vnútroštátne alebo medzinárodné právo v čase, keď k nim došlo;

b) každé dieťa obvinené alebo obžalované z porušenia trestného práva malo prinajmenšom tieto nasledujúce záruky:

I.) považovať ho za nevinné až dovtedy, keď je podľa zákona preukázaná vina;

II.) okamžite a priamo v potrebných prípadoch prostredníctvom jeho rodičov alebo zákonného zástupcu informovať ho o obvineniach proti nemu vznášaných, a mať pri príprave a uplatnení svojej obhajoby právnu alebo inú potrebnú pomoc;

III.) aby vec bez odkladu rozhodol v súlade so zákonom príslušný, nezávislý a nestranný úrad alebo súdny orgán v spravodlivom procese v prítomnosti právneho zástupcu alebo inej zodpovedajúcej osoby a v prítomnosti rodičov alebo zákonných zástupcov dieťaťa, ibaže by sa zvážilo, že ich prítomnosť, najmä s ohľadom na vek a situáciu dieťaťa, nie je v jeho záujme;

IV.) aby nebolo nútené vypovedať alebo priznávať vinu; aby sa mohlo oboznamovať s výpoveďami svedkov buď priamo, alebo prostredníctvom iných a aby sa zabezpečila rovnoprávna účasť svedkov obhajoby a hodnotenie ich výpovedí;

V.) ak bolo rozhodnuté, že sa dieťa previnilo proti trestnému zákonu, aby toto rozhodnutie, ako aj akékoľvek v dôsledku toho prijaté opatrenia, boli v súlade so zákonom preskúmateľné vyšším právoplatným, nezávislým a nestranným orgánom alebo súdnym orgánom;

VI.) aby sa mu zabezpečila bezplatná pomoc tlmočníka, ak dieťa nerozumie jazyku používanému v konaní alebo ním nehovorí;

VII.) aby sa vo všetkých štádiách konania plne uznávalo jeho súkromie.

3. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa usilujú o vypracovanie zákonov a zákonných procedúr, o zriaďovanie orgánov a inštitúcií osobitne určených pre deti obvinené, obžalované alebo uznané za vinné z porušenia trestného práva a najmä o:

a) určenie najnižšej vekovej hranice, pred ktorej dosiahnutím sa deti považujú za nespôsobilé porušiť trestné právo;

b) v prípade potreby prijatia opatrení na zaobchádzanie s takými deťmi bez použitia súdnej procedúry za predpokladu plného dodržiavania ľudských práv a právnych záruk.

4. Je nevyhnutné vytvoriť rôzne záruky, ako je opatrovateľská služba, pravidlá o poradenstve a dozore; konzultatívne služby; zavedenie skúšobnej lehoty; náhradná starostlivosť; programy vzdelávania a prípravy zabezpečenia takého zaobchádzania s deťmi, ktoré zodpovedá ich blahu, ako aj ich pomerom a spáchanému deliktu.

Článok 41

Nič v tomto Dohovore sa nedotýka ustanovení, ktoré vo väčšej miere napomáhajú uskutočnenie práv dieťaťa a ktoré môžu byť obsiahnuté v

a) právnom poriadku štátu, ktorý je zmluvnou stranou, alebo

b) medzinárodnom práve, ktoré je pre taký štát záväzné.

ČASŤ II

Článok 42

Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú s využitím zodpovedajúcich prostriedkov široko informovať o zásadách a ustanoveniach tohto Dohovoru tak medzi dospelými, ako aj medzi deťmi.

Článok 43

1. Pre zisťovanie pokroku dosiahnutého štátmi, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, pri plnení záväzkov prijatých týmto Dohovorom sa zriaďuje Výbor pre práva dieťaťa, ktorý vykonáva určené funkcie.

2. Výbor sa skladá z desiatich odborníkov vysokého morálneho charakteru a uznávaných schopností v oblasti, ktorá je predmetom tohto Dohovoru. Členov výboru volia štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, z radov ich štátnych príslušníkov a vykonávajú túto funkciu ako súkromné osoby, pričom sa berie ohľad na spravodlivé zemepisné rozdelenie a na zastúpenie hlavných právnych systémov.

3. Členovia výboru sa volia tajným hlasovaním zo zoznamu osôb navrhnutých štátmi, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru. Každý štát, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru, môže zo svojich občanov vymenovať jednu osobu.

4. Prvé voľby do výboru sa konajú najneskôr do šiestich mesiacov odo dňa, keď tento Dohovor nadobudne účinnosť, a potom každé dva roky. Najmenej štyri mesiace predo dňom konania každých volieb generálny tajomník Spojených národov listom vyzve štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, aby do dvoch mesiacov predložili svoje návrhy. Generálny tajomník potom pripraví zoznam všetkých takto navrhnutých osôb v abecednom poriadku s udaním štátu, ktoré tieto osoby navrhli, a predloží ho štátom, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru.

5. Voľby sa konajú na zasadaniach štátov, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, zvolaných generálnym tajomníkom do sídla Spojených národov. Na týchto zasadaniach, na ktorých dve tretiny štátov, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, tvoria kvórum, sú do výboru zvolené tie osoby, ktoré dostanú najväčší počet hlasov a absolútnu väčšinu hlasov prítomných a hlasujúcich zástupcov štátov, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru.

6. Členovia výboru sa volia na obdobie štyroch rokov. Vystupujúceho člena možno voliť znova, ak je navrhnutý. Funkčné obdobie piatich členov výboru zvolených v prvých voľbách uplynie koncom druhého roka; bez meškania po prvých voľbách predseda vyžrebuje na zasadaní mená týchto piatich členov.

7. Ak člen výboru zomrie alebo odstúpi alebo oznámi, že z akéhokoľvek dôvodu nemôže ďalej plniť svoje povinnosti vo výbore, štát, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru a ktorý ho navrhol za kandidáta, vymenuje iného svojho občana, ktorý so súhlasom výboru vykonáva funkciu po zvyšok funkčného obdobia.

8. Výbor vypracuje vlastný rokovací poriadok.

9. Výbor zvolí svojich funkcionárov na obdobie dvoch rokov.

10. Zasadania výboru sa normálne konajú v sídle Spojených národov alebo v inom vyhovujúcom mieste určenom výborom. Výbor sa pravidelne schádza raz ročne. Dobu

trvania zasadania výboru určujú a v prípade potreby kontrolujú štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, na svojom zasadaní, s výhradou schválenia Valným zhromaždením.

11. Generálny tajomník Spojených národov poskytne personál a zariadenie potrebné na účinné plnenie funkcií výboru podľa tohto Dohovoru.

12. So súhlasom Valného zhromaždenia dostanú členovia výboru utvoreného podľa tohto Dohovoru odmenu z prostriedkov Spojených národov za podmienok, o ktorých rozhodne Valné zhromaždenie.

Článok 44

1. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sa zaväzujú predkladať prostredníctvom generálneho tajomníka Spojených národov správy o opatreniach prijatých na uvedenie práv uznaných v tomto Dohovore do života a o pokroku, ktorý sa dosiahol pri používaní týchto práv:

a) do dvoch rokov odo dňa, čo sa stali zmluvnou stranou Dohovoru;

b) potom každých päť rokov.

2. V správach podľa tohto článku sa poukáže na prípadné skutočnosti a ťažkosti, ktoré sa týkajú stupňa plnenia záväzkov podľa tohto Dohovoru. Správy takisto obsahujú informácie dostatočné na to, aby sa zabezpečil úplný prehľad výboru o vykonávaní Dohovoru v príslušnej krajine.

3. Štát, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru, ktorý predložil výboru komplexnú úvodnú správu, nemusí v nasledujúcich správach predložených na základe odseku 1 písm. b) opakovať základné informácie prv poskytnuté.

4. Výbor môže od štátov, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, požadovať ďalšie informácie významné pre vykonávanie Dohovoru.

5. Výbor prostredníctvom Hospodárskej a sociálnej Rady predkladá Valnému zhromaždeniu Spojených národov každé dva roky správu o svojej činnosti.

6. Štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, svoje správy sprístupňujú širokej verejnosti vo vlastnej krajine.

Článok 45

Pre zabezpečenie účinného vykonávania Dohovoru a podnecovania medzinárodnej spolupráce v oblasti upravenej týmto Dohovorom:

a) Odborné organizácie, UNICEF a iné orgány Spojených národov majú právo byť prítomné na rokovaní o vykonávaní tých ustanovení tohto Dohovoru, ktoré spadajú do oblasti ich činnosti. Výbor môže vyzvať odborné organizácie, UNICEF a iné príslušné orgány podľa svojej úvahy, aby podali názory odborníkov na vykonávanie Dohovoru v oblastiach spadajúcich do ich činnosti.

b) Výbor podľa svojej úvahy postupuje odborným organizáciám, UNICEF a iným príslušným orgánom správy, ktoré došli od štátov, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, obsahujúce požiadavku alebo ukazujúce na potrebu technickej rady alebo pomoci, prípadne doplnené o poznámky alebo návrhy výboru týkajúce sa týchto požiadaviek alebo oznámení.

c) Výbor môže odporučiť Valnému zhromaždeniu, aby požiadalo generálneho tajomníka, aby z poverenia Valného zhromaždenia vykonal zisťovania týkajúce sa špecifických otázok, ktoré majú vzťah k právam dieťaťa.

d) Výbor môže robiť návrhy a všeobecné odporúčania založené na informáciách získaných na základe článkov 44 a 45 tohto Dohovoru. Tieto návrhy a všeobecné odporúčania sa postupujú dotknutému štátu, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru, a oznamujú Valnému zhromaždeniu zároveň s prípadnými pripomienkami štátov, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru.

ČASŤ III

Článok 46

Tento Dohovor je otvorený na podpis všetkým štátom.

Článok 47

Tento Dohovor podlieha ratifikácii. Ratifikačné listiny sa ukladajú u generálneho tajomníka Spojených národov.

Článok 48

Tento Dohovor zostáva otvorený na prístup všetkým štátom. Listiny o prístupe sa ukladajú u generálneho tajomníka Spojených národov.

Článok 49

1. Tento Dohovor nadobudne platnosť tridsiaty deň po dátume uloženia dvadsiatej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe u generálneho tajomníka Spojených národov.

2. Pre každý štát, ktorý Dohovor ratifikoval alebo k nemu pristúpil po uložení dvadsiatej ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe, nadobudne Dohovor platnosť tridsiaty deň po uložení jeho ratifikačnej listiny alebo listiny o prístupe.

Článok 50

1. Ktorýkoľvek štát, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru, môže navrhnúť zmenu Dohovoru a predložiť ju generálnemu tajomníkovi Spojených národov. Generálny tajomník potom oboznámi s pozmeňovacím návrhom štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, so žiadosťou, aby mu oznámili, či sú pre zvolanie konferencie štátov, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, ktorá by návrh posúdila a rozhodla o ňom. Generálny tajomník zvolá túto konferenciu pod záštitou Organizácie Spojených národov, ak sa vysloví aspoň tretina štátov pre jej usporiadanie. Každý pozmeňovací návrh prijatý väčšinou štátov, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, prítomných a hlasujúcich na konferencii sa predloží Valnému zhromaždeniu Organizácie Spojených národov na schválenie.

2. Zmena odsúhlasená na základe odseku 1 tohto článku nadobudne platnosť, ak bude schválená Valným zhromaždením Spojených národov a prijatá dvojtretinovou väčšinou štátov, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru.

3. Ak nadobudne zmena platnosť, stáva sa záväznou pre štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, ktoré ho prijali. Ostatné štáty, ktoré sú zmluvnou stranou Dohovoru, sú naďalej viazané len ustanoveniami tohto Dohovoru a ktorýmikoľvek predchádzajúcimi zmenami, ktoré prijali.

Článok 51

1. Generálny tajomník Spojených národov prijíma a rozosiela všetkým štátom text výhrad, ktoré štáty urobili pri ratifikácii alebo prístupe k Dohovoru.

2. Výhrada nezlučiteľná s predmetom a účelom tohto Dohovoru, sa nepripúšťa.

3. Výhrady môžu byť kedykoľvek odvolané oznámením zaslaným generálnemu tajomníkovi Spojených národov, ktorý o tom informuje všetky štáty. Také oznámenie je účinné dňom, v ktorom bolo doručené generálnemu tajomníkovi.

Článok 52

Štát, ktorý je zmluvnou stranou Dohovoru, môže tento Dohovor vypovedať písomným oznámením generálnemu tajomníkovi Spojených národov. Vypovedanie sa stane účinným jeden rok po dni, v ktorom bolo doručené generálnemu tajomníkovi.

Článok 53

Tento Dohovor bude uložený u generálneho tajomníka Spojených národov.

Článok 54

U generálneho tajomníka Spojených národov bude uložený pôvodný text tohto Dohovoru, ktorého anglické, arabské, čínske, francúzske, ruské a španielske znenie má rovnakú platnosť.

Na dôkaz toho podpísaní splnomocnenci, ktorí sú na to riadne poverení svojimi vládami, podpísali tento Dohovor.

Dané v New Yorku 20. novembra 1989.